

NIDOS 2019

JAARVERSLAG

INHOUD

Voorwoord	2
<i>Waar Stichting Nidos voor staat</i>	5
'Het zijn overlevers. Ze kunnen echt wel wat'	7
<i>Voogdij en gezinsvoogdij</i>	8
Ik heb een goed leven	17
<i>Kwaliteitsbeleid</i>	18
<i>Het toelatings-, terugkeer- en opvangbeleid van amv's</i>	25
Ik ga er sterker uitkomen	28
<i>De opvang gecontracteerd door Nidos</i>	32
Je kan hier leren, dat vind ik fijn	37
<i>De opvang door het COA</i>	38
<i>De organisatie en de medewerkers</i>	41
Feiten, cijfers, knelpunten én kansen op een rij	45
<i>ICT</i>	46
<i>Mediabeleid</i>	46
<i>Nidos en Europa</i>	46
Overzicht (regio-)kantoren medio 2019	50
Lijst met afkortingen	52
Algemene gegevens	53

VOORWOORD

Dit jaarverslag informeert u over het werk en de belangrijkste gebeurtenissen van 2019 bij en voor Stichting Nidos. Specifiek aandacht wordt er besteed aan de begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) rondom het moment wanneer zij volwassen worden.

In haar werk is Nidos steeds op zoek naar de aansluiting bij de realiteit van de kinderen en in dit geval ook de jong volwassenen. Voor de wet zijn ze met 18 jaar officieel volwassen. Maar in hun hoofd is het soms nog een chaos. Toch verwachten we dat deze jongeren zichzelf op hun achttiende zelfstandig kunnen redden.

Voor jongeren, die vanaf hun geboorte in Nederland opgroeien, is dat al een behoorlijke uitdaging. In het meest gunstige geval kunnen jongeren nog wel eens terugvallen op hun ouders: financieel en emotioneel. Voor amv's bestaat deze sociale en veilige context niet, terwijl ze die misschien wel harder nodig hebben dan de gemiddelde Nederlandse jongere.

Vanuit Nidos maken we ons hard om juist deze jongeren de mogelijkheid te bieden om hen -daar waar nodig- tot hun 21e te begeleiden naar zelfstandigheid. Net zoals dat is vastgelegd in bestuurlijke afspraken rondom de reguliere pleegzorg. Van een steuntje in de rug tot meer intensieve begeleiding wanneer dat nodig is.

Al is het alleen al vanwege de spanningen in hun leven naar aanleiding van hun vlucht uit het land van herkomst en het gescheiden zijn van hun ouders en familie aldaar. Spanningen die ook verband kunnen houden met vaak lange en onzekere asielprocedures en de verantwoordelijkheid die de jongeren ervaren voor hun gezinshereniging.

Wanneer we juist deze jongeren meer tijd en stabiliteit gunnen, dan maken we de overgang naar volledige zelfstandigheid geleidelijker en daarmee beter te verwerken. Zo krijgen de jongeren -vooral degenen die nog niet lang in Nederland zijn- meer tijd om een sociaal netwerk op te bouwen, de taal te leren, zich een weg te banen in voor hen onbekende en ingewikkelde processen en om te 'landen' in ons systeem.

Als nieuwe directeur-bestuurder ben ik vijf maanden geleden begonnen bij Nidos, waarbij ik het stokje heb overgenomen van mijn voorganger Tin Verstegen, die zich ruim 25 jaar heeft ingezet voor de jongeren. Zijn motto 'wij maken het verschil voor jongeren', zie ik terug in een bevologenheid bij de medewerkers binnen alle gelederen van de organisatie. De spannende grens tussen 18- en 18+ en het kunnen inzetten op een soepele overgang van kind naar volwassene is één van de knelpunten die ik heb ervaren voor amv's gedurende mijn vijf maanden dat ik als directeur-bestuurder aan het roer sta bij Nidos.

Hoe gecompliceerd één en ander is, zeker bij een thema als 18- en 18+, wordt in de interviews met de medewerkers, jongeren, opvangouders en de samenwerkingspartners wel duidelijk.

Namens Nidos nodig ik u uit kennis te nemen van dit verslag. Wij stellen een eventuele reactie van uw kant zeer op prijs.

Tanno Klijn
directeur-bestuurder

WAAR STICHTING NIDOS VOOR STAAT

Nidos is een landelijk werkende instelling die op algemene grondslag werkt. Zij geeft hulp aan jongeren op grond van de voorziening in het gezag en een maatregel voor jeugdbescherming.

De hulpverlening van Nidos is specifiek gericht op alleenstaande minderjarige vluchtelingen en asielzoekers en jongeren die in Nederland verblijven zonder asielaanvraag en voor wie terugkeer naar het land van herkomst een reële optie is.

Het belang van de kinderen staat hierbij voorop. Voor deze jongeren dient, voor zover het gezag in Nederland niet wordt uitgeoefend, een voogdijvoorziening te worden getroffen. De instelling verzorgt, in het verlengde van de voogdij, de opvang voor een deel van haar pupillen. Tevens voert de instelling de kinderschermingsmaatregel Ondertoezichtstelling uit wanneer het om kinderen uit vluchtelinggezinnen gaat.

Om welke jongeren gaat het nu? Het zijn jongeren die door buitengewone omstandigheden hun vertrouwde omgeving hebben moeten verlaten om zich vervolgens in een voor hen geheel nieuwe sociaal-maatschappelijke en culturele omgeving verder te ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen. De culturele ontworteling, de geringe kennis van en inbedding in die nieuwe omgeving, tezamen met de vreemdelingrechtelijke positie maakt hen kwetsbaar en vraagt om een opvoeding en begeleiding vanuit respect, veiligheid en bescherming.

Deze visie is gebaseerd op de volgende statements:

- Met amv's (alleenstaande minderjarige vreemdelingen), is niets mis, ze missen iets.
- Het vertrek uit eigen land is voor iedere amv ingrijpend.
- Elke amv komt uit een andere cultuur, heeft een eigen verhaal, eigen verwachtingen van de toekomst en een eigen wil en drijfveer.

'Het zijn overlevers. Ze kunnen echt wel wat'

Lisenka Schmitz is coördinator statushouders en nieuwe wet inburgering bij de gemeente Apeldoorn. In deze functie werkt zij over de volle breedte van opvang en integratie van statushouders: wonen, jeugdzorg & welzijn, activering en inkomen. Vanaf het moment dat de vraag van jeugdzorginstellingen kwam of de gemeente Apeldoorn ook jongeren wilde opvangen, is ze bij deze doelgroep betrokken. "Met name veel jongeren uit Eritrea stromen in. Momenteel heeft Yoin Lindenhout plek voor 40 jongeren. Jaarlijks stromen 25 jongeren uit, soms al na een half jaar dat ze in Apeldoorn zijn. Met alle gevolgen van dien."

Lisenka schetst: "We willen wel meer betekenen voor 18-plussers, maar de tekorten stapelen zich op in het Sociale Domein. En de nieuwe wet inburgering baart ons eveneens grote zorgen, omdat daarin veel te weinig aandacht is voor AMV-ers en hun specifieke problematiek. 18 jaar is een rampzalige grens. De meesten zijn nog lang niet klaar voor een zelfstandig leven. Ze komen vaak op 17-jarige leeftijd binnen. Zitten te kort op de internationale school ISK, hebben nog onvoldoende basis om zich te redden. Doorstromen naar het MBO is lastig, ze beheersen de taal nog onvoldoende. En de inburgeringscursus is maar 3 dagdelen per week, je kunt hen dagelijks onderwijs.

Ze hebben ook meer nodig om überhaupt te slagen, sowieso intensieve taalbegeleiding. Tijd is essentieel voor deze jongeren. Als we meer begeleiding kunnen bieden, tot hun 21e, zijn ze meer toegerust voor een overstap naar een vervolgopleiding. Het is zo zonde, we zien ze binnenkomen en tot rust komen door een stabiele situatie bij Yoin (de organisatie die de opvang en begeleiding van amv's in Gelderland verzorgt)

of een pleeggezin en dan moeten ze ineens alles op eigen kracht doen: wonen, opleiding, hun financiën. Het samenvallen van al die stappen is veel te veel. En het is frustrerend, want het zijn overlevers. Ze kunnen echt wel wat en je kunt ze dat laten zien van hun leven maken. Ons systeem? Ze snappen het niet, raken erin gevangen. We mogen dan wel politiek gezien een vrij land zijn, maar verder is Nederland voor hen een bureaucratische gevangenis."

"Het zijn overlevers. Ze kunnen echt wel wat!"

Als de jongeren zelfstandig gaan wonen, ziet Lisenka het helaas vaak, en met name financieel, misgaan. Ondanks geboden begeleiding door vrijwilligers van Vluchtelingenwerk.

"De schulden zijn soms enorm en komen voort uit totale onbekendheid met het systeem, hoe dingen werken. Denk aan eigen bijdragen van de zorgverzekering. Of ze hebben

toeslagen gekregen, maar te veel en moeten 1500 euro terugbetalen. Met een inkomen van een 18-jarige is dat niet te doen."

Lisenka Schmitz
coördinator statushouders
en nieuwe wet inburgering,
gemeente Apeldoorn.

Onzekere toekomst

"Het verleden van de jongeren, stress over gezinshereniging, hun onzekere toekomst, dat zie je allemaal terug in hun gedrag en gezondheid: slecht slapen, PTSS, soms blowen, andere verslavingen... Het is echt eeuwig een vergeten groep. Er is maar één oplossing en dat is jongeren pas laten uitstromen wanneer ze eraan toe zijn. Dan kunnen we ze langer begeleiden en zijn ze beter voorbereid op een zelfstandig leven: klaar voor een vervolgopleiding of werk, met een normale woning, met voldoende basiskennis om het Nederlandse systeem te begrijpen en, niet te vergeten, minder kans op financiële problemen."

VOOGDIJ EN GEZINSVOOGDIJ

Voogdij

Voor kinderen die zonder ouder(s) in Nederland asiel aanvragen voorziet Nidos middels tijdelijke voogdij in het gezag. Daarnaast kan de Minister van Justitie andere categorieën minderjarigen aanwijzen die onder voogdij van Nidos kunnen komen. Onder andere zijn daartoe aangewezen: de minderjarige van wie de moeder onder voogdij staat van Nidos en voor of door wie een aanvraag om een (reguliere) verblijfsvergunning onder de beperking 'verblijf bij moeder' is ingediend en de minderjarige waarvoor een verblijfsvergunning onder de beperking 'slachtoffer-aangever van mensenhandel' wordt ingediend.

Nidos wordt door de rechter benoemd tot voogd op grond van artikel 1:253r Burgerlijk Wetboek.

Artikel 253r BW: *De rechtbank benoemt een voogd indien:*

a één of beide ouders al dan niet tijdelijk in de onmogelijkheid verkeert het gezag uit te oefenen; of

b het bestaan of de verblijfplaats van één of beide ouders onbekend is.

In de meeste gevallen is over de verblijfplaats van de ouder(s) onvoldoende bekend en is het voor hen onmogelijk om het ouderlijk gezag over de kinderen daadwerkelijk uit te oefenen.

Bij afwezigheid van de ouder vervult de voogd de taak van de ouder en ziet toe op een goede uitoefening van de zorg die de jongere geboden wordt en grijpt in als deze zorg niet toereikend is. Dit ingrijpen kan leiden tot aanwijzingen die moeten leiden tot verbetering. Indien deze verbeteringen niet voldoende worden aangebracht of geen oplossing bieden, kan de voogd de jongere overplaatsen naar een andere opvangvorm.

Totaal aantal voogdijen (exclusief kortlopende voogdijen in het kader van het Schipholproject):

31-12-2019	3.072
31-12-2018	3.726
31-12-2017	4.469
31-12-2016	5.678
31-12-2015	5.434

In 2019 werden 1.435 nieuwe voogdijen uitgesproken, waarvan 52 kortlopende voorlopige voogdijen met name in het kader van het Schipholproject (waarover hierna meer), dit zijn er in totaal 435 minder dan in 2018 toen er 1.870 nieuwe voogdijen werden uitgesproken.

Prévoogdij

De prévoogdijfase is de fase tussen de voogdij-intake door de voogd en de voogdij-uitspraak door de kinderrechter. Veelal betreft het ook de eerste fase van de asielprocedure. In de fase van de prévoogdij opereert de jeugdbeschermer volledig als belangenbehartiger van de jongere. Nidos heeft op het aanmeldcentrum (AC) een zogenaamd intakegesprek met de jongere. Op grond van de intake zal de voogdij bij de rechtbank aangevraagd worden.

Na de melding op het AC en naar aanleiding van het intakegesprek wordt door de voogd een beslissing genomen over de meest passende opvang. De meeste jongeren gaan direct door naar een zogenaamde Proces Opvang Locatie (POL) specifiek voor amv's. Na een rust- en voorbereidingstijd van enkele weken zal de algemene asiel (AA)-procedure van start gaan. Afhankelijk van de woonplaats van de jongere zal bepaald worden op welke locatie de jongere de procedure zal volgen. In 2018 waren er AC-locaties voor amv's in Ter Apel en Den Bosch.

Op iedere locatie waar de AA-procedure plaatsvindt, werken jeugdbeschermers van Nidos die de jongeren bij deze procedure begeleiden. Tevens onderhouden zij nauwe contacten met de ketenpartners en met de jeugdbeschermers van Nidos uit de regio's teneinde alles goed te doen verlopen.

Dit geldt overigens niet voor kwetsbare jongeren en kinderen jonger dan 15 jaar die direct vanuit het AC in een opvanggezin worden geplaatst en jongeren die mogelijk slachtoffer zijn van mensenhandelaars en daarom direct in de beschermde opvang (BO) worden geplaatst.

De prévoogdij fase duurt totdat de rechtbank met een officiële voogdijbeschikking het voogdijverzoek zal bekrachtigen. In het intakegesprek wordt aan de jongere uitgelegd wie Nidos is en wat Nidos doet. Tevens worden gegevens verzameld over de jongere, zijn familie en eventueel over het vluchtverhaal en wordt het klachtrecht uitgelegd en uitgedeeld. Ook wordt er gekeken of de jongere een mogelijk slachtoffer van mensenhandel is.

Kinderen jonger dan 12 jaar mogen zelf geen asielverzoek indienen. Dit moet een vertegenwoordiger namens hen doen. Dit kan de familie of de voogd zijn. In 2019 werden 1335 intakes verricht die tot een voogdijaanvraag hebben geleid. In 2018 waren dit er 1781.

Voorlopige voogdij Schipholkinderen

Nidos voert de voorlopige voogdij uit over kinderen die op de luchthaven Schiphol achterblijven nadat hun ouders of begeleiders zijn aangehouden en in verzekering zijn gesteld in verband met de verdenking van het plegen van een strafbaar feit. Ook alleenstaande minderjarigen die zelf op Schiphol om reden van het plegen van een strafbaar feit in verzekering zijn gesteld, kunnen bij Nidos onder voorlopige voogdij komen. Binnen Nidos is een apart team samengesteld voor de uitvoering van deze taak.

Om de kinderen van de in verzekering gestelde ouders een zo optimaal mogelijke bescherming te bieden plaatst Nidos deze kinderen op geheime adressen, veelal in (opvang-) gezinnen. Het Schipholteam van Nidos beschikt over eigen opvanggezinnen die speciaal voor deze specifieke doelgroep zijn geselecteerd. Hiermee staat Nidos garant om te allen tijde de instroom zonder enige wachtlijst of vertraging op te vangen. Het team zorgt op een continue basis,

afhankelijk van de instroom, voor het hebben van voldoende en passende opvangcapaciteit. De jeugdbeschermers die deze werkzaamheden uitvoeren werken conform het Schipholprotocol. Het Schipholprotocol is een document waarin de werkzaamheden en de verantwoordelijkheden van de verschillende ketenpartners zijn beschreven.

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden conform het Schipholprotocol werkt Nidos nauw samen met de Raad voor de Kinderbescherming regio Haarlem, KMAR-Schiphol afdeling Jeugd en Zeden en de Rechtbank Haarlem. Dit samenwerkingsverband kent een structureel overleg op zowel beleids- als uitvoeringsniveau.

De voorlopige voogdij die door de Raad voor de Kinderbescherming bij de rechtbank wordt aangevraagd, wordt meestal in eerste instantie voor een periode van drie maanden uitgesproken. Circa anderhalf uur nadat de rechter de voorlopige voogdij heeft uitgesproken, zal het kind door de voogd opgehaald worden en in een pleeggezin geplaatst worden. Vervolgens zal de jeugdbeschermer nader onderzoek doen naar het meest wenselijke en passende vervolgtraject voor de jongere. Dat zal altijd in samenwerking en overleg met de ouders/familie van de jongere gebeuren.

Voor het realiseren van het vervolgtraject, werkt Nidos, naast de hiervoor genoemde organisaties, ook nauw samen met de Centrale Autoriteit en de justitiële afdelingen van verschillende Europese en niet-Europese landen.

Binnen twee weken nadat de kinderrechter de voorlopige voogdij heeft uitgesproken, vindt er een rechtszitting plaats voor het officieel bekrachtigen van de voorlopige voogdij. Hierbij zijn ouders aanwezig.

In 2019 heeft Nidos over 63 Schipholkinderen de voorlopige voogdij uitgeoefend.

Gezinsvoogdij

In 2019 werd Nidos voor 85 kinderen nieuw benoemd als gezinsvoogd. Nieuwe OTS-en kunnen alleen aan Nidos worden toegewezen door de kinderrechter als het een gezin betreft dat een asielverzoek heeft gedaan en in verband daarmee in een opvangcentrum van het COA verblijft.

Het doel van deze ondertoezichtstelling (OTS) is om het kind te beschermen en in het belang van het kind de opvoedingsrelatie tussen het kind en de ouders te verbeteren. De gezinsvoogd organiseert daarvoor de hulp die nodig is om de opvoedingsproblemen te overwinnen. Het kind kan daarvoor eventueel uit huis geplaatst worden.

De volgende aantallen jongeren werden in het kader van een OTS begeleid:

Per 31-12-2019	255
Per 31-12-2018	313
Per 31-12-2017	338
Per 31-12-2016	240
Per 31-12-2015	206

Er zijn meerdere redenen voor een kinderbeschermingsmaatregel. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van opvoedingsproblemen door een verschillend tempo van integratie van ouders en kinderen wat kan leiden tot problemen in de gezagsrelatie tussen ouders en kinderen. De spanningen van het vluchtelingenschap, de asielprocedure, de gezinsherenigingsprocedure en het ten gevolge daarvan lang van elkaar gescheiden zijn geweest, en het langdurig verblijf in asielzoekerscentra kunnen de opvoedingsrelatie zo belasten dat een gezinsvoogd wordt benoemd om de situatie te helpen verbeteren.

Daarnaast kunnen er problemen ontstaan doordat ouders in het land van herkomst gewend waren hun kinderen in familieverband op te voeden, terwijl zij het in Nederland zonder die familiesteun moeten doen. Ook kan het kinderen betreffen die samen met hun ouders geen recht meer hebben op opvang in Nederland, maar die ook niet kunnen worden verwijderd, waardoor er een opvoedingscrisis kan ontstaan.

Van deze kinderen woont 70% bij hun ouders, 10% in een pleeggezin en 20% in een jeugdinternaat voor behandeling.

Methodiek ontwikkelingen

Eind 2019 is de nieuwe Nidosmethodiek voor interculturele jeugdbescherming in boekvorm verschenen. De methodiek met de naam *'Veerkracht Versterken van vluchtelingenkinderen'* oftewel VVV-methodiek is onder andere gebaseerd op de impliciete interculturele kennis over het begeleiden van vluchtelingenkinderen binnen Nidos aanwezig en vastgelegd in het boek; *Kinderen, gevlucht en alleen; een interculturele visie op de begeleiding van alleenstaande gevluchte kinderen*.

Vanaf 2018 is een breed samengestelde projectgroep bezig geweest met de doorontwikkeling van de methodiek. De methodiek is gebaseerd op drie pijlers; cultuursensitief begeleiden, bescherming bieden en het bevorderen van veerkracht en autonomie; een gefaseerde begeleiding en een 4-stappen analysemodel die als stap 0 contact en veiligheid heeft. Daarmee heeft de begeleidingsrelatie tussen het vluchtelingenkind en de jeugdbeschermer een centrale rol.

Uitgangspunt is dat er contact nodig is om de veiligheid en ontwikkeling van het kind goed in beeld te brengen. De methodiek wordt in 2020 verder uitgetest en jeugdbeschermers zullen worden getraind in de toepassing van de methodiek. Contractpartners en COA zijn betrokken geweest bij de ontwikkeling, verdere methodische samenwerking in de opvang zal de komende jaren in de aandacht staan.

In 2019 heeft de afdeling gedragswetenschappers scholing voor de eigen medewerkers verder uitgebreid, met name de nieuwe cursus; samenwerking met gezinnen in een interculturele context is zeer positief ontvangen. Verdere verdieping vindt er plaats op het gebied van de nieuwe doelgroep van kinderen zonder verblijfsperspectief in Europa of daarbuiten, de zogenaamde zwerfkinderen van vooral Noord-Afrikaanse afkomst. Deze groep vraagt een andere kennis, inzicht en vaardigheden op het gebied van middelengebruik, verslaving en lichte criminaliteit. Jeugdstrafrecht heeft dan ook een prominentere rol in de scholing dan voorheen en er is in samenwerking met Brijder verslavingszorg gestart met het ontwikkelen van interculturele verslavingszorg.

Nationaliteit en leeftijd

Eind 2019 telden we bij onze pupillen (voogdij en gezinsvoogdij, 18-plus en jongeren voor wie Nidos zich bereid heeft verklaard de voogdij uit te oefenen) 89 verschillende nationaliteiten. De meest voorkomende zijn:

	2019	2018	2017	2016
Eritrea	790	1288	1436	1733
Syrië	646	640	935	1517
Somalië	367	394	447	530
Marokko	286	212	98	72
Afghanistan	225	301	424	706
Irak	166	152	130	145

Ook in 2019 is er een toename van het aantal jongeren met de Marokkaanse nationaliteit. Naast de Marokkaanse jongeren is er een toename te zien van jongeren uit andere zgn. 'veilige' derde landen, zoals Albanie, Algerije en Gambia.

Leeftijdoverzicht van de *minderjarige* pupillen in percentages:

	2019	2018	2017	2016
Totaal	3894	4198	4583	5860
Tot 12 jaar	15%	14%	10%	10%
12-16 jaar	25%	24%	25%	25%
16-18 jaar	60%	62%	65%	65%

Verblijfplaats

Verblijfplaats van de pupillen op 31 december in percentages:

	2019	2018	2017	2016
COA				
COA grootschalige opvang (Pol en AZC)	14%	17%	15%	18%
COA kleinschalige opvang, incl.				
Beschermde opvang	5%	6%	4%	5%
Nidos				
Kleinschalige woonvoorzieningen				
(KWE's en KWG's)	12%	13%	24%	28%
Gezinsopvang	35%	31%	30%	33%
Anders				
ouders	10%	12%	11%	5%
jeugdinternaat	3%	3%	3%	2%
diversen	20%	17%	12%	8%

Het verblijf bij ouders vloeit voort uit de gerealiseerde gezinsherenigingsaanvragen. Wanneer we de kleinschalige opvang van Nidos afzonderlijk bekijken zien we gedurende het jaar 2019 een procentuele toename van de gezinsopvang ten opzichte van de kleinschalige woonvoorzieningen van Nidos.

De afgelopen jaren is het percentage jongeren dat met onbekende bestemming is vertrokken toegenomen. De jongeren zijn veelal 16 jaar of ouder en verblijven vaak in de grootschalige opvangvoorzieningen. De grootste groep jongeren die vertrok met onbekende bestemming (MOB) wordt gevormd door jongens uit Marokko, Algerije en Albanië. De helft van hen is binnen drie maanden na aankomst in Nederland 'MOB gegaan'. Veel van hen zijn uitgeprocedeerd of hebben geen asielaanvraag ingediend. Ook opvallend is dat veel van hen vertrekken met onbekende bestemming (MOB) voordat ze een beslissing van de Immigratie- en naturalisatiedienst (IND) hebben ontvangen op hun asielverzoek.

Evenals in het voorgaande verslagjaar blijven ook in 2019 de Vietnamese jongeren een zorg omdat ze allemaal met onbekende bestemming vertrekken. In 2019 ging het om 17 jongeren.

In 2019 zijn er door het Ministerie van Veiligheid en Justitie een tweetal onderzoeken uitgevoerd naar het met onbekende bestemming vertrekken van amv's. Een onderzoek richtte zich op alle amv's en een onderzoek richtte zich specifiek op het MOB vertrek van Vietnamese amv's.

Gesteld wordt dat de uitkomsten van dit onderzoek een sterke indruk geven dat een groot deel van de onderzochte groep rondreist binnen de Europese Unie. Het merendeel van de amv's lijkt niet de intentie te hebben om lang in Nederland te verblijven en wacht de beslissing op de asielaanvraag niet af. Een aanzienlijk deel van de amv's wordt voor en na het vertrek MOB aangetroffen in andere lidstaten binnen de EU. De Vietnamese amv's wijken duidelijk af van de norm die naar voren komt bij de andere nationaliteiten. De analyse lijkt de vermoedens die al bestonden over doorreis naar het Verenigd Koninkrijk te bevestigen.

Beëindiging voogdij

In 2019 werd bij 2250 jongeren de voogdij beëindigd. Voor 1740 jongeren was het bereiken van de meerderjarige leeftijd de reden. Voor 299 jongeren eindigde de voogdij ten gunste van de gezagsuitoefening door de ouders. Dit heeft te maken met het feit dat ouders in het kader van gezinshereniging naar Nederland komen. De andere beëindigingen vloeiden voort uit voogdij-overdrachten aan opvangouders, familie of een andere instelling.

De voogdij vervalt van rechtswege wanneer een jongere 18 jaar wordt. Daarmee stopt de begeleiding vanuit de jeugdbescherming. De jongeren worden geacht zich zelfstandig te kunnen handhaven. De jongeren met een verblijfsvergunning kunnen werken of gebruik maken van studiefinanciering als zij nog studeren en van gemeentelijke voorzieningen indien zij niet kunnen werken. De jongeren die volledig uitgeprocedeerd zijn worden geacht het land te verlaten uiterlijk op hun achttiende verjaardag.

Voortgezette hulpverlening

Eind 2019 ontvingen nog 10 jongeren kortdurende voortgezette hulp na hun achttiende.

'Ik heb een goed leven'

Filsan was 7 toen ze in Nederland kwam, samen met haar oma, tante en 2 jaar jongere zusje. Oorspronkelijk komt ze uit Somalië. Filsan en haar zusje hebben nog steeds de Somalische nationaliteit. "We zaten een jaar in Kenia, in een vluchtelingenkamp. Er was eten, het was niet vervelend. We zijn in Nederland als uitgenodigde vluchteling gekomen en hebben niet de hele asielpcedure doorlopen, omdat mijn tante een huidziekte heeft en blind is.

Mijn zus en ik hebben eerst een aantal jaren bij oma gewoond, in Baarn. Mijn vader kwam later ook naar Nederland en bij ons wonen. Er kwamen problemen, oma wilde niet langer voor ons zorgen.

In 2016 zijn de twee zusjes via Nidos bij hun opvangmoeder gaan wonen. De ogen van Filsan twinkelen: "Toen ik hier kwam, dacht ik dat ik in een Nederlands huis kwam wonen en toen deed een Somalische vrouw open. Ik woon hier nu bijna 4 jaar. We spreken beide talen met elkaar, Somalisch en Nederlands door elkaar heen." Haar opvangmoeder is mevrouw Jawahir Hersi. Ze behoorde in 1987 tot een van de eerste vluchtelingen en kwam in Nederland met vier kinderen. Die zijn ondertussen de deur uit. Ze is blij met haar opvangdochters. En Filsan met haar: "Ik wil niet zelfstandig wonen. Niks voor mij. Ik vind het gezellig met mijn zus en opvangmoeder, ik wil niet alleen, ik wil mensen om me heen."

"Als ik kinderen krijg, gaat zij oppassen."

Haar opvangmoeder straalt: "Ze zou misschien zelfstandig kunnen wonen, maar ze is nog zo jong. Ik heb altijd een groot gezin gehad. Als zij ooit weg gaan, dan vang ik weer kinderen op. Ja, we zijn dol op elkaar. We houden altijd contact." Filsan grijnst: "Als ik kinderen krijg, gaat zij oppassen." Ik zit op de MBO in Amersfoort en doe gezondheidszorg niveau 2. Ik wil het liefst met ouderen werken. Ik loop nu stage bij een

zorgboerderij voor ouderen en ik vind ze leuk. Ze praten veel, vertellen veel verhalen over hun jeugd, over de wereldoorlog."

De gemeente Amersfoort staat het toe dat ze tot haar 21e bij haar opvangmoeder blijft. Dit is mogelijk dankzij de 18+ regeling: voortzetting wonen in gezinsverband. Dat is fijn voor jongeren en heeft ook voordelen voor de gemeente. Dankzij deze regeling kunnen zo veel problemen voorkomen worden: psychisch, financieel, school. De regeling is er sinds kort, maar voor jongeren die in een KWE wonen, geldt het niet. Filsan: "Daar heb ik eigenlijk nooit over nagedacht, ik wist van niets. Ik ben heel blij, ik heb een goed leven."

Eigen geld

Sinds haar 18e heeft Filsan haar eigen geld. "Als mijn beugel eruit moet, moet ik 300 euro betalen!" Hoe ze met haar geld moet omgaan, daar komen nog afspraken over met haar begeleider én opvangmoeder. Voor nu kijkt haar opvangmoeder mee naar haar bankzaken. Filsan: "Al die verleidingen, maar ik maak geen schulden." Over de toekomst zegt Filsan: "Ik zit nog twee jaar op school, daarna wil ik doorstromen naar niveau 3. En ik wil een wereldreis maken, overal naartoe. Met vrienden. Alleen vliegen, dat vind ik vreselijk!"

Filsan is behoorlijk vernederlandst, ondanks dat zij in een Somalisch gezin woont. Ze heeft veel vriendinnen: van de basisschool, de middelbare school, haar huidige opleiding. Haar vriendinnen wonen ook nog thuis en krijgen dezelfde soort opvoeding. Filsan voelt zich veilig: bij een fijne opvangmoeder die ze 'tante' noemt. Iemand uit haar eigen cultuur. Ze heeft vrijheid en er zijn regels. Te laat thuiskomen mag niet. Naar school gaan moet. Opvangmoeder: "Zij heeft nog een moeder nodig. Ze wil echt niet weg. Die regeling is heel fijn voor haar."

Filsan (18 jaar) Somalië
Pleegmoeder
Jawahir Hersi, Somalië

KWALITEITS- BELEID

Algemeen

Sinds 2014 is Nidos een gecertificeerde instelling voor jeugdzorg. Jaarlijks vindt er een audit plaats die uitgevoerd wordt door het Keurmerkinstituut. De uitkomst is steeds dat de grote betrokkenheid van de medewerkers opvalt en de flexibiliteit wordt beklemtoond waarmee Nidos inspeelt op nieuwe (beleids) ontwikkelingen en op het wisselend aantal jongeren.

Cliëntenparticipatie

Nidos geeft jongeren, opvangouders en voormalige amv-ers een eigen stem en zoekt op verschillende manieren het contact. We organiseren Worldcafés, doen wetenschappelijk onderzoek en analyseren de feedback die jongeren geven als de voogdijbegeleiding eindigt omdat zij meerderjarig zijn geworden. Vanuit het perspectief van de jongeren en de opvangouders en hun ideeën blijft Nidos door verbeteren. Inmiddels hebben de Trusted Juniors en de Connected Youngsters steeds meer een eigen en belangrijk podium binnen de organisatie en leidt hun betrokkenheid tot zichtbare resultaten.

De Trusted Juniors zijn een groep van ongeveer 10 actieve Nidospupillen. Zij willen Nidos graag beter profileren bij de nieuwkomers en geven Nidos gevraagd en ongevraagd feedback op datgene wat in het werk beter kan. De Connected Youngsters wordt gevormd door een groep van zeven voormalig amv's.

Zo worden de vier voorlichtingsfilmpjes die vorig jaar zijn ontwikkeld inmiddels gebruikt in het aanmeldcentrum in Ter Apel en Den Bosch. De vier voorlichtingsfilmpjes gaan over de asielprocedure, het werk van de jeugdbeschermer, over culturele verschillen in de (seksuele) omgang tussen jongens en meisjes én over wat je als jongere zelf kunt doen bij een agressie-incident.

In 2020 komen deze voorlichtingsfilmpjes ook beschikbaar in de Nidos-App. Jongeren bepalen dan zelf wanneer en hoe vaak zij deze informatie inkijken. Nog net aan het einde van 2019 is door jongeren van de Trusted Juniors een eerste demo gegeven.

De Trusted Juniors hebben dit jaar voor het eerst een audit uitgevoerd in de regio Roermond, bij het Schipholteam en het aanmeldcentrum in Ter Apel. Zij zijn aan de hand van acht thema's in gesprek gegaan met jeugdbeschermers. De jongeren hebben thema's gekozen die zij zelf belangrijk vinden. De thema's zijn: voogd, mentor, educatie & talent, financiën, werk, taboes, gezondheid en terugkeer. De regio ontvangt van de Trusted Juniors een rapport met hun bevindingen en een keurmerk dat één jaar geldig is. Het komend jaar staan de andere regio's op het programma. De Trusted Juniors hebben het afgelopen jaar over hun ervaringen met de audits verteld in Europees verband (European Guardianship Network) en meegedaan aan een UNCHR-onderzoek. Het onderzoek richtte zich op de ervaringen van jongeren bij hun aankomst, in de opvang, het verloop van de asielprocedure en hoe het nu met hen gaat. Binnen Nidos worden de Trusted Juniors niet alleen in toenemende mate betrokken bij beleidsvraagstukken die hen direct aangaan, maar ook hebben zij een plek bij het in gesprek gaan met andere jongeren over hoe zij de kwaliteit beleven van de begeleiding. Aan hun rol bij de klachtafwikkeling wordt het komend jaar handen en voeten gegeven.

In 2019 hebben in twee regio's jongeren en de opvangouders gesproken over voor hen belangrijke thema's in de begeleiding. Aan twee WorldCafé's hebben 62 opvangouders deelgenomen. In de regio Breda zijn opvangouders in gesprek gegaan over de bejegening en wat je kunt doen als je hierover ontevreden bent of klachten hebt. Aan dit WorldCafé heeft een vertrouwenspersoon van Nidos ook deelgenomen. In de regio Assen hebben opvangouders gesproken aan de hand van stellingen. In de stellingen staat de samenwerking

met de jeugdbeschermer en het informeren van elkaar centraal. Het leren omgaan met geld en het bespreekbaar maken van seksualiteit door de opvangouders zijn ook issues die terugkomen in de stellingen. De opvangouders willen graag dat de Nidos het voortouw neemt in het bespreekbaar maken van beide onderwerpen. In de regio Assen hebben opvangouders samen met jeugdbeschermers het WorldCafé en de stellingen voorbereid. Er heeft dit jaar één WorldCafé voor jongeren plaatsgevonden. Het WorldCafé voor jongeren heeft in de regio Breda tegelijkertijd met de opvangouders plaatsgevonden. Drieëntwintig jongeren hebben ook gesproken over het contact met hun jeugdbeschermer en wat zij kunnen ondernemen als zij hierover ontevreden zijn of klachten hebben.

De Connected Youngsters hebben samen met Samah en New Dutch Connection op 30 juni een evenement georganiseerd voor jongeren die dit jaar 18 jaar worden en in Nederland met een verblijfsvergunning kunnen blijven. Het motto van het evenement was time-to-connect. Het doel was dat jongeren in contact komen met rolmodellen en elkaar. Samen vormen zij na hun 18e jaar een (digitale) community, vooralsnog in een gesloten facebookgroep. De rolmodellen inspireren jongeren en bieden hoop voor een succesvolle integratie. Bovendien kunnen de 18-jarigen aan deze ervaringsdeskundigen en lotgenoten vragen stellen die zij nergens anders (kunnen) stellen.

De bijna 130 jongeren die aan de dag hebben deelgenomen zijn laaiend enthousiast. Vanuit alle kanten is het een succes en een hoog gewaardeerd evenement geworden. Daarom gaat Nidos hier in 2020 mee door met als doel time-to-connect uit te laten groeien tot een jaarlijks terugkerend overgangsritueel.

Dit jaar heeft 23% van de jongeren (N=241) die meerderjarig zijn geworden feedback gegeven op de kwaliteit van de begeleiding en de resultaten daarvan. Het percentage ligt 2% lager dan vorig jaar. Van de jongeren is 94% tevreden over de jeugdbeschermer. Dit percentage komt overeen met voorgaande jaren. Jongeren die Nidos begeleidt, zijn door hun culturele achtergrond niet gewend om kritiek te geven of hun onvrede te uiten. Daarom gaan de Trusted Juniors, leeftijdgenoten, in gesprek met enerzijds de jongeren zelf en anderzijds met de jeugdbeschermers hierover.

Over de hele linie is de tevredenheid over het bereiken van de resultaten en de doelen met 1% toegenomen naar 92%. In vergelijking met vorig jaar is de tevredenheid het meest toegenomen bij de doelen gericht op het sociaal netwerk (5% meer) en vervolgens met 4% bij de onderdelen wonen en onderwijs. Het minst tevreden blijven de jongeren wel over de steun bij het onderhouden en opbouwen van hun sociaal netwerk (87%).

Over het informeren over de verblijfsprocedure is 93% van de jongeren tevreden. Dit percentage schommelt een beetje heen en weer met 1% meer of minder. Daarentegen zijn de schommelingen bij de bekendheid van de klachtenprocedure groter. Dit jaar zegt 76% van de jongeren op de hoogte te zijn van de klachtenprocedure terwijl in 2018 het percentage 80% was. Het jaar ervoor voelde 75% van de jongeren zich voldoende geïnformeerd en in 2016 was 81% hierover tevreden. Op basis van de evaluatieformulieren is er onvoldoende informatie voor een mogelijke verklaring. Voor 2020 heeft Nidos dan ook de ambitie opgenomen de klachtenprocedure een grotere bekendheid te geven samen met de Trusted Juniors en de vertrouwenspersonen.

Naast het praktijkonderzoek van de evaluatieformulieren-einde-voogdij vindt er ook jaarlijks wetenschappelijk onderzoek plaats vanuit de Rijksuniversiteit van Groningen (RUG). De RUG heeft het afgelopen jaar onderzoek gedaan naar de overgang en de voorbereiding van 17-jarigen naar 18 jaar. Thema's die hier aan de orde komen zijn: beschikbaarheid van familie en andere belangrijke personen, de verwachtingen over meerderjarig zijn en hun toekomstplannen. Ook zijn met behulp van de Strength and Difficulties Questionnaire (SDQ) de psychische problematiek en vaardigheden van de geïnterviewde kinderen in kaart gebracht. Daarnaast doet de RUG ook onderzoek naar de situatie van voormalige amv's op belangrijke leefgebieden zoals huisvesting, opleiding en werk, vrije tijd, financiële situatie, gezondheid, integratie en hoe zij na een aantal jaren terugkijken op de opvang en de begeleiding. De onderzoeken zijn kleinschalig. Aan het eerste onderzoek hebben 19 amv's deelgenomen en aan het tweede onderzoek 24 voormalige amv's. Beide onderzoeken worden in 2020 voortgezet zodat op termijn de omvang van de onderzoeksgroep dermate groot is dat er conclusies getrokken kunnen worden en verbanden gelegd. Nu kan dit nog onvoldoende.

Klachtenafhandeling

Bij de kennismaking wordt aan iedere jongere en verzorger een folder in de eigen taal gegeven. In die folder staat informatie over Nidos als instelling en de hulpverleningsmogelijkheden die de instelling hen kan bieden. Ook staat in de folder hoe een jongere of zijn verzorger een klacht kan indienen als hij of zij niet tevreden is over de geboden hulp. Nidos beschikt over een volledig onafhankelijke klachtencommissie die is ingesteld conform de Jeugdwet.

Bij deze commissie is er in het verslagjaar één klacht ingediend. In deze klachtzaak heeft klaagster besloten haar klacht bij nader inzien eerst aan de directie van Nidos voor te leggen. Deze klacht heeft de commissie vervolgens als niet-geschreven beschouwd.

Inzage dossiers

Bij de beëindiging van de hulp aan de jongere wordt het dossier afgesloten en de eindrapportage opgesteld. Het eindrapport wordt met de jongere besproken en overhandigd. Tevens wordt met de jongere overlegd over de termijn waarbinnen het dossier bewaard dient te blijven. In het verslagjaar is het privacyreglement van Nidos herzien. Hiermee is ook de bewaartermijn herzien en gewijzigd in vijftig jaar, om tegemoet te komen aan het feit dat veel ex-pupillen ook op latere leeftijd de behoefte hebben om hun dossier in te zien. De maximale termijn is daarmee gesteld op vijftig jaar na meerderjarigheid. Indien er jongere biologische broertjes/zusjes zijn, wordt het pupildossier bewaard tot vijftig jaar na meerderjarig worden van het jongste biologische broertje/zusje. Indien het een kind van een tienermoeder betreft, wordt ook het pupildossier van de tienermoeder bewaard tot vijftig jaar na meerderjarig worden van haar kind. De jongere kan ook gedurende de hulpverlening kennis nemen van de inhoud van het dossier.

Voor jeugdbeschermers is het van belang dat zij in gesprekken hun pupillen wijzen op hun rechtspositie en het feit dat gegevens alleen zullen worden gedeeld met andere organisaties als zij daarvoor expliciet toestemming geven. Omdat het in het werk van Nidos altijd om minderjarigen gaat, die niet kunnen overzien wat er met hun persoonsgegevens gebeurt, moet dit een regelmatig terugkerend onderwerp van gesprek zijn.

Privacy en datalekken

Sinds medio 2018 heeft Nidos een privacy officer die zich met allerlei privacy-issues binnen de organisatie bezighoudt. Het constateren en melden van datalekken zijn daarvan een onderdeel. In 2019 zijn er 18 datalekken gemeld bij Nidos; hiervan zijn er 3 gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens, in 5 gevallen zijn de betrokkenen geïnformeerd over het datalek. Dit is op grond van de omvang, de inhoud en het risico op gevolgen van het betreffende datalek. We analyseren alle datalekken en nemen waar mogelijk preventieve maatregelen. De ICT afdeling van Nidos heeft ook onderzoek laten doen naar technische risico's op inbraken of lekken en de uitkomsten zijn gebruikt om de beveiliging verder te verbeteren. Dit is een constant aandachtspunt.

Het aantal datalekken lijkt afgenomen te zijn en de ernst en risico's zijn duidelijk verminderd. Bewustwording blijft wel noodzakelijk.

Incidentenregistratie

Jeugdbeschermers beoordelen dagelijks of een gebeurtenis (gemeld door het COA of de contractpartner) valt binnen de gehanteerde definitie van een incident. Indien dit het geval is, wordt dit in de incidentenregistratie ingevuld.

Nidos dient als gecertificeerde instelling, op grond van de Jeugdwet, dan wel op grond van procesafspraken, calamiteiten en geweldsincidenten te melden bij de Inspecties; te weten bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid. Wanneer een calamiteit of geweldsincident gemeld is, beoordelen de Inspecties of dit incident onderzocht dient te worden. Het verzoek tot onderzoek kan aan verschillende partijen worden toegewezen, te weten Nidos, het COA of de contractpartner van Nidos voor de kleinschalige opvang.

In sommige gevallen besluiten de Inspecties zelf onderzoek te doen. Te allen tijde wordt er gevraagd om het onderzoek uit te voeren in samenwerking met de betrokken ketenpartner(s). Het doel van het onderzoek is om te komen tot basisoorzaken die (mogelijk) ten grondslag liggen aan een incident. Vanuit de gevonden basisoorzaken worden verbetermaatregelen voor de betrokken organisatie(s) geformuleerd. Door te kijken hoe een soortgelijk incident in de toekomst (mogelijk) voorkomen kan worden, wordt er een leereffect gecreëerd

voor de organisatie(s). De Inspecties beoordelen vervolgens of het uitgevoerde onderzoek voldoet aan de door de Inspecties gestelde eisen.

Inspectierapport Ministerie van Justitie en Veiligheid naar het vertrekproces van de Armeense kinderen

In 2019 heeft de Inspectie onderzoek gedaan naar het vertrekproces van twee Armeense kinderen die bij Nidos onder toezicht waren gesteld en waarvan de moeder gescheiden van de kinderen was uitgezet naar Armenië. In november 2019 is het rapport openbaar geworden.

Uit het onderzoek van de inspectie is gebleken dat het vertrekproces van de Armeense kinderen uniek en complex is. Niet eerder gebeurde het dat een moeder werd uitgezet en haar kinderen in Nederland achterbleven. De inspectie komt o.a. tot de conclusie dat de samenwerking tussen met name DT&V en Nidos in deze specifieke casus niet goed is verlopen. De inspectie concludeert, met name met betrekking tot de invulling van het toezicht op de kinderen, dat Nidos op dat moment een onbetrouwbare partij was voor de DT&V. Nidos erkent dat er zaken fout zijn gelopen waarvoor zij verantwoordelijk was en betreurt dit ten zeerste. Zij kan zich derhalve ook vinden in de aanbeveling van de inspectie om met de verschillende partijen in overleg te gaan om te werken aan herstel van het vertrouwen en over de afspraken en (juridische) kaders die gelden bij een vertrekproces. Dit is in lijn met de maatregelen die de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid naar aanleiding van het rapport heeft aangekondigd. Begin 2020 heeft Nidos met deze Staatssecretaris een gesprek gehad waarin dit nogmaals is bevestigd. Daarnaast zijn er met de samenwerkingspartners betrokken bij terugkeer in 2020 gesprekken geweest die het vertrouwen moeten herstellen.

HET TOELATINGS-, TERUGKEER- EN OPVANGBELEID VAN AMV'S

De toelating van amv's

Met betrekking tot de toelating is er een specifiek amv-beleid. Allereerst wordt beoordeeld of een jongere in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel. Indien dit niet het geval is, dan wordt ingezet op terugkeer en wordt er gekeken of een jongere kan terugkeren bij zijn ouders of andere familieleden en als dit niet mogelijk blijkt, bij opvanghuizen. Wordt helder dat de jongere niet kan terugkeren, dan kan hij in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning buiten schuld voor amv's. Deze verblijfsvergunning wordt verleend als na uiterlijk drie jaar, of zoveel eerder als duidelijk is dat terugkeer geen optie is, blijkt dat adequate opvang buiten de schuld van de jongere niet gerealiseerd kan worden en de amv nog steeds minderjarig is (dus jonger dan vijftien was bij binnenkomst). De vergunning wordt verleend met ingang van de datum van de asielaanvraag en blijft bedoeld voor uitzonderlijke gevallen.

Nidos is van mening dat jongeren zo snel mogelijk duidelijkheid moeten krijgen over hun verblijfsperspectief. Als dit perspectief terugkeer is, dient dit zo snel mogelijk te worden gerealiseerd. Kan de overheid de terugkeer niet realiseren dan dient dit als consequentie te hebben dat de jongere alsnog in het bezit wordt gesteld van een verblijfsvergunning. Dit is volgens Nidos een sluitende aanpak. Zo wordt voorkomen dat er een groep jongeren ontstaat die jarenlang in Nederland verblijft en zich hier ontwikkelt tot volwassenen, maar niet wordt

uitgezet naar het land van herkomst. Belangrijk punt van aandacht is de invulling van het buitenschuldbeleid voor amv's en de criteria voor de vaststelling van adequate opvang in het land van herkomst. Voor zover Nidos weet, heeft de IND tot op heden twee verblijfsvergunningen op grond van het buitenschuldbeleid verstrekt. Hierdoor groeit de groep jongeren die geen zicht hebben op een verblijfsvergunning en vaak ook niet voor hun achttiende kunnen terugkeren naar een vorm van adequate opvang en dus jarenlang in Nederland verblijven (eigenlijk de groep waarop het kinderpardon zag). Deze jongeren komen veelal op hun achttiende in de illegaliteit terecht, hetgeen Nidos zeer onwenselijk vindt

In de tweede helft van 2018 zwol de maatschappelijke en de politieke discussie over het kinderpardon aan, wat uiteindelijk in het begin van 2019 heeft geleid tot een politiek compromis: het kinderpardon werd beëindigd met een 'Afsluitingsregeling' waarmee een grote groep kinderen alsnog voor het kinderpardon in aanmerking zou komen, waarbij het meewerkcriterium soepeler zou worden toegepast. Ongeveer 40 pupillen van Nidos (ots- en voogdij) maken deel uit van deze groep langdurig verblijvende kinderen.

Een duurzaam (terugkeer) perspectief voor amv's; de double commitment benadering

Nidos heeft een visie op terugkeer inclusief een methodische aanpak om (uitgeprocedeerde) amv's adequaat te begeleiden bij een duurzame en veilige terugkeer. In deze terugkeervisie getiteld 'Een duurzaam (terugkeer) perspectief voor amv's: Commitment van het kind en commitment van de familie, de double commitment (CC)-benadering', worden op basis van kennis en ervaringen de mogelijkheden verkend en benoemd om te komen tot een aanpak om uitgeprocedeerde amv's adequaat te begeleiden bij een duurzame en veilige terugkeer.

De visie is continu in ontwikkeling. Dit wil zeggen dat bijstelling op ieder moment kan plaatsvinden onder meer naar aanleiding van praktijkervaringen van jeugdbeschermers of derden. Met deze visie wil Nidos, als voogdijorganisatie, bijdragen aan de discussie over duurzame terugkeer en het ontwikkelen van praktische samenwerking met organisaties in Nederland, Europa en landen van herkomst om duurzame terugkeer van amv's te realiseren.

Doel daarbij is duidelijk te maken waar Nidos als voogdijinstelling voor staat en wat de positie van de voogd is in dit geheel. De voogd heeft tot taak de belangen te behartigen van de amv's en hun ontwikkeling te bevorderen. Wanneer een amv zich geconfronteerd ziet met een kansloze asielprocedure en de overheid wil dat hij terugkeert, dan heeft de voogd tot taak - ook daarin - de belangen van de amv zo goed mogelijk te behartigen en zijn ontwikkeling te bevorderen.

Daarbij is het uitgangspunt van Nidos dat een leven in de illegaliteit schadelijk en daarmee onwenselijk is voor jongeren. Belangrijke thema's binnen deze terugkeervisie zijn onder meer de opvang van jongeren in familieverband en monitoring.

Omdat er door de hoge instroom de afgelopen jaren veel nieuwe medewerkers bij Nidos zijn komen werken, bleek het noodzakelijk om op het thema terugkeer een scholing te ontwikkelen. In 2017 is deze scholing van start gegaan en in 2018 en 2019 is deze voortgezet. De intentie is dat alle medewerkers van Nidos deze training zullen volgen.

Samenwerking met DT&V

DT&V en Nidos hebben een samenwerkingsconvenant afgesloten. Om de uitvoering hiervan soepel te blijven laten verlopen, heeft er eind 2018 een amv-ketendag plaatsgevonden. In 2019 zijn nog twee ketendagen georganiseerd. Naast DT&V en Nidos zijn het COA, de IND en het AVIM daarbij aangesloten. Zo kan met het hele krachtenveld betrokken bij een jongere die moet terugkeren, besproken worden waar zich knelpunten voordoen en hoe deze het best opgelost kunnen worden. Nidos en DT&V hebben in 2019 afgesproken om het samenwerkingsconvenant en de daaruit volgende samenwerkingsafspraken up to date te maken. Dit gebeurt in 2020.

Begeleiding

In alle opvangvormen - ook de gezinnen - zullen de jongeren worden begeleid conform het perspectief dat voortvloeit uit hun asielprocedure (terugkeer dan wel integratie). Nidos draagt er zorg voor dat de opvanggezinnen voor deze taak worden toegerust, het COA en de contractpartners dragen er zorg voor dat de medewerkers van de opvanglocaties hiervoor worden toegerust.

“Ik ga er sterker uit komen”

Op het eerste gezicht lijkt het alsof Giselle het goed voor elkaar heeft. Ze woont op het terrein van haar voormalige opvanggezin in een eigen caravan, zit in het laatste jaar van haar HBO rechtenstudie in Enschede en loopt stage bij Nidos in Utrecht. De werkelijkheid is ingewikkelder.

Giselle kwam in 1998 als 2-jarige naar Nederland, samen met haar moeder, broer van acht en zus van zes jaar oud. Hun moeder overleed, waarna ze bij een oom werden ondergebracht. “Hij mishandelde me en via een tijdelijk geheim adres ben ik op mijn vierde terechtgekomen bij een opvanggezin in Oud Luttен. Het was eigenlijk meer een weeshuis, met veel kinderen met verschillende achtergronden en problemen, waardoor het altijd onrustig was. We werden daar met redelijk harde hand opgevoed.”

“Toch ben ik niet meteen zelfstandig gaan wonen toen dat mocht. Mijn opvangmoeder zei dat ik het niet kon en ik geloofde haar heel lang, ik voelde me afhankelijk van haar. Ik deed dus wat me ‘opgedragen’ werd: ging naar school, ik ging uit, ik had best een goed leven. Ik hoefde niet echt na te denken. Uiteindelijk heb ik bijna 5 jaar gewacht met uit huis gaan.”

“Waarom is er geen psychische check op je 18e over hoe je in het leven staat?”

Giselle ging in Zwolle wonen met een huisgenoot. “Ik ben mezelf tegengekomen. Klasgenootjes hadden zakgeld en dan leer je wat geld is. Ik niet. Mij is nooit verteld hoe ik

met geld moest omgaan en nu moest ik zelf bepalen wat ik echt nodig had. Maar ook de dagelijkse dingen zoals de was en boodschappen doen had ik niet geleerd. Ik at slecht, met mijn huisgenoot liep het niet makkelijk en ik kreeg het financieel niet goed voor elkaar. Voor mijn verhuizing stond ik in de overlevingsstand, maar in Zwolle kon ik er niet meer omheen. Ik had hulp nodig.”

Ze ging terug naar haar opvanggezin, maar ze had niet alleen praktische hulp nodig. Giselle sliep niet meer. “Het was heel lastig om om hulp te vragen. Ik weet nu dat ik PTSS heb en ik word daarvoor behandeld bij Centrum 45 in Diemen. Dat voelt heel goed. Het gaat ongeveer een jaar duren en ik heb alle vertrouwen dat ik er sterker uitkom.”

Mijn droom

“Ik loop stage bij Nidos en doe hier mijn scriptie: ondertoezichtstelling en verblijfsrechtelijke problematiek en ik vind het fantastisch. Ik kende Nidos als de organisatie van mijn voogd, maar hier later werken en me met al mijn energie inzetten voor de doelgroep is echt mijn droom. Er is genoeg te doen: 18 jaar is superjong en helemaal als je nog niet zo lang in Nederland woont en alles zelf moet doen. Met de juiste begeleiding ben je beter voorbereid: leren omgaan met zakgeld, sparen, aan de slag gaan met wat niet goed gaat. Maar ook psychisch. Want waarom is er geen psychische check op je 18e voordat je op jezelf gaat wonen, over hoe je in het leven staat?”

Giselle (24 jaar) Ruwanda

PTSS heb en ik word daarvoor behandeld bij Centrum 45 in Diemen. Dat voelt heel goed.

Het verblijfsperspectief van jongeren wordt door de jeugdbeschermers van Nidos al in het begin van de begeleiding met de jongeren, hun netwerk, en hun omgeving besproken. Als op grond van beslissingen in de asielprocedure is vast komen te staan wat het perspectief is van een jongere, terugkeer of integratie, wordt dit toekomstperspectief expliciet als een doel opgenomen in het plan van aanpak voor de jongere.

Wanneer er sprake is van terugkeer wordt dit doel tevens vertaald in concrete, op terugkeer gerichte acties. Te denken valt aan bezoeken aan IOM (Internationale Organisatie voor Migratie), deelname aan praktijk gericht onderwijs dat qua inhoud en beroepsperspectief verband houdt met kansen in het land van herkomst, het leggen van contacten met eventuele familie in het land van herkomst, verkenning met de jongere van de formele stappen die gezet moeten worden voor terugkeer en deelname aan door derden georganiseerde projecten gericht op terugkeer. Met het oog op de effectiviteit zullen de geformuleerde acties maatwerk moeten zijn.

De opvang van amv's

Opvangmodel amv's

Het uitgangspunt van het opvangmodel voor amv's is om de jongeren zo snel mogelijk kleinschalig op te vangen.

Het model is als volgt:

- Kinderen tot 15 jaar en die extra kwetsbaar zijn worden opgevangen in opvanggezinnen.
- Jongeren van 15 jaar en ouder (tenzij zij familie hebben in Nederland of inreizen met een begeleider) worden opgevangen in een POL onder verantwoordelijkheid van het COA.
- Na afloop van de Algemene Asielprocedure worden jongeren.
 - met een vergunning geplaatst in een opvanggezin of een kleine wooneenheid(KWE)/kinderwoongroep(KWG) onder verantwoordelijkheid van Nidos.
 - met een negatieve beschikking of een doorverwijzing naar de verlengde asielprocedure in een kleinschalige woonvoorziening van max. 20 kinderen onder verantwoordelijkheid van het COA.

De kleinschalige opvang van Nidos wordt georganiseerd door contractpartners (bijna alle instellingen voor jeugdhulp) en door Nidos zelf in KWG's (maximaal 9 jongeren in een huis in een woonwijk met zeven maal vierentwintig uur begeleiding) en KWE's (maximaal 4 jongeren in een eengezinswoning in een woonwijk met partiële begeleiding op de belangrijke momenten op de dag, zoals voor en na schooltijd en in de avonduren).

De kleinschalige woonvoorzieningen van het COA bestaan uit eenheden van 20 jongeren in woningen in woonwijken of op terreinen van voormalige internaten of, voor jongeren van 17,5 jaar en ouder, op het terrein van een AZC.

De eerste opvang van kwetsbare jongeren, waaronder alle kinderen jonger dan 15 jaar, vindt plaats in opvanggezinnen.

De eerste opvang van de overige jongeren vindt plaats op een Proces Opvang Locatie (POL) onder verantwoordelijkheid van het COA. Daarna stromen de jongeren door naar gezinnen of de kleinschalige woonvormen.

Knelpunten met betrekking tot de (rechts)positie van jongeren

In 2019 was er sprake van een aantal knelpunten die de (rechts)positie van amv's onder druk zet. Dit zijn overigens veelal knelpunten die ook in voorgaande jaren al speelden en in het verslagjaar niet of slechts deels zijn opgelost.

Doorlooptijden IND

De doorlooptijden bij de IND zijn in 2019 weer opgelopen. De IND is bepaalde nationaliteiten, zoals Ertirese asielzoekers strenger gaan toetsen op de geloofwaardigheid van de verklaringen. Dit betekent een langere duur van de asielprocedure en vaak ook een behandeling in de verlengde asielprocedure. Nidos pleit ervoor om ook de jongeren die vrijwel zeker in het bezit van een verblijfsvergunning zullen komen, direct in de kleinschalige opvang van Nidos te plaatsen.

Gezinshereniging

Jongeren die in het bezit worden gesteld van een verblijfsvergunning asiel, hebben recht op gezinshereniging met hun ouders.

Dit recht brengt ook in het verslagjaar een aantal problemen met zich mee. Een groot aantal jongeren doet een beroep op het recht op gezinshereniging. Vanaf april 2018 werd duidelijk dat Vluchtelingenwerk deze taak niet meer op zich neemt, Nidos heeft vervolgens speciale 'gezinsherenigingsfunctionarissen' aangesteld en in 2019 zijn er inmiddels 12 gezinsherenigingsfunctionarissen in dienst van Nidos.

De gezinsherenigingsfunctionarissen doen gezinsherenigingsprocedure van a tot z voor de jongeren, inclusief de contacten met de familie buiten Nederland. Zo wordt de begeleidingsrelatie die de jeugdbeschermer met de jongere heeft hierdoor niet meer belast. In het verslagjaar zijn er in ieder geval meer dan 60 jongeren herenigd met hun familie in Nederland.

Onderwijs

Het onderwijsaanbod sluit onvoldoende aan bij de mogelijkheden en talenten van onze jongeren waardoor de jongeren ontmoedigd raken. Ook de doorstroom naar vervolgonderwijs stagneert. Er is een groep jongeren waarbij het ISK-onderwijs eindonderwijs is geworden, het leidt niet tot een erkend diploma of certificaat. Jongeren die 18 jaar zijn geworden, stromen nog te vaak door naar inburgeringstrajecten en niet naar het reguliere onderwijs, terwijl zij hier wel de potentie voor hebben gezien hun schoolverleden in het land van herkomst. Ook is het huidige onderwijs te weinig gericht op terugkeer naar het land van herkomst waardoor jongeren afhaken. Het ISK-onderwijs ervaart op haar beurt te weinig betrokkenheid vanuit de Jeugdbeschermers en mentoren.

Met de onderwijspartners is de dialoog opgestart om het onderwijs beter te laten aansluiten bij de behoefte en het toekomstperspectief van de jongeren hier of elders in de wereld.

DE OPVANG GECONTRACTEERD DOOR NIDOS

Opvang en Wonen in Gezinsverband (OWG)

Met Opvang en Wonen in Gezinsverband (OWG) biedt Nidos opvang aan een grote groep minderjarige pupillen, waarover Nidos de voogdij heeft. Gaat het in andere vormen van opvang om een (meer) professionele relatie, bij OWG vinden kinderen een natuurlijke omgeving waarbinnen het (kwetsbare) kind een duurzame persoonlijke relatie kan aangaan, die ook door kan gaan na het 18e jaar. Bij opvang in een opvanggezin worden aan jongeren, vanuit veiligheid en perspectief, maximale ontwikkelingskansen geboden.

Het accent ligt op herstel na de vlucht en zo snel mogelijk het dagelijks leven weer oppakken. Er dient ruimte aan deze jongeren gegeven te worden om zich vanuit hun eigen cultuur, en als dat niet kan dan in ieder geval met veel respect en begrip voor de eigen cultuur, te ontwikkelen naar een eigen persoonlijkheid en zelfstandigheid en te werken aan een eigen netwerk van contacten. Nidos werkt daarom zo veel mogelijk met gezinnen van dezelfde of vergelijkbare culturen als die van de kinderen, die zich in Nederland gevestigd hebben.

Kinderen tot en met 14 jaar oud, die zonder verwanten in Nederland arriveren, worden door Nidos altijd direct in een gezin geplaatst, zowel met als zonder verblijfsstatus. In 2019 werden er 229 kinderen onder de 15 jaar rechtstreeks in OWG geplaatst. Ook kwetsbare kinderen boven de 15 jaar en kinderen met een

statusperspectief worden als ze dat willen waar mogelijk in opvanggezinnen geplaatst. In 2019 woonden er 682 kinderen van 15 jaar en ouder in een opvanggezin. Jongeren van 15 jaar en ouder worden veelal eerst opgevangen in een POL. Tijdens deze periode vinden de activiteiten plaats in het kader van de rust en voorbereidingstermijn, wordt de algemene asielpcedure doorlopen en wordt het advies over de vervolgoptvang geformuleerd.

Na het verblijf in de POL stromen de jongeren door naar een vervolgoptvang op basis van een oordeel van de voogd, in overleg met de mentoren van het COA, vanuit het belang van de jongere. Daarbij is de aansluiting van de opvang op de ontwikkeling van de jongere doorslaggevend. Dit betekent dat ook in aansluiting op het verblijf in de POL er de mogelijkheid is van een verblijf in een opvanggezin. Jongeren die na plaatsing in de kleinschalige opvang alsnog kiezen voor een opvanggezin worden ook bemiddeld.

Opvangpool

Nidos beschikt over een groot bestand aan opvanggezinnen. Dit bestand wordt de opvangpool genoemd en wordt beheerd door de OWG werkers. De gezinnen in de opvangpool zijn geworven en gescreend door Nidos.

Daarnaast worden veel jongeren opgevangen bij familie, clan- of stamgenoten; dit zijn de familie-netwerkplaatsen. Ook deze gezinnen worden volledig gescreend.

Veel jongeren worden opgevangen in een zogeheten cultuurgezin. Onder een cultuurgezin verstaat Nidos een gezin dat de cultuur van waaruit de jongere afkomstig is, in belangrijke mate benadert, zo mogelijk doordat (een van de) opvangouders afkomstig (is) zijn uit hetzelfde land van herkomst.

Vanwege de samenstelling van het pupillenbestand is het nodig, gezien de diversiteit van culturen, een breed samengestelde keuzemogelijkheid aan gezinnen te hebben. De OWG werkers werven en screenen steeds nieuwe opvanggezinnen. In 2019 is er verder geworven binnen de Syrische en Eritrese gemeenschappen. Vanwege de aanhoudende instroom van kinderen met een Noord-Afrikaanse achtergrond bleef OWG doorgaan met de werving binnen de Marokkaanse gemeenschap in Nederland.

Aantal jongeren in een opvanggezin

De leeftijdsverdeling van de jongeren in een opvanggezin is eind 2019 als volgt:

jonger dan 12 jaar	228
12 jaar	85
13 jaar	104
14 jaar	143
15 jaar	195
16 jaar	243
17 jaar	244
totaal	1242

In het verslagjaar is 70% van de jongeren die onder de Nidos-opvang vallen in een opvanggezin geplaatst. In de leeftijdscategorie 0 t/m 14 zijn bijna alle jongeren in een gezin geplaatst. Voor een beperkt aantal jongeren bleek dat gezinsopvang niet de aangewezen vorm was.

OWG 18+

Begin 2018 heeft de minister van VWS aangegeven dat jongeren in pleeggezinnen langer van pleegzorg gebruik zouden moeten kunnen maken en dat pleegzorg standaard tot het 21e jaar verlengd zou moeten worden. Dit heeft in 2018 geleid tot een bestuurlijke afspraak tussen het Ministerie van VWS, Jeugdzorg Nederland en de Vereniging Nederlandse gemeenten dat met ingang van 1 juli 2018 pleegkinderen standaard tot 21 jaar in hun pleeggezin kunnen verblijven en dat de pleegouders hiervoor een vergoeding blijven ontvangen. Nidos is er steeds van uitgegaan dat deze regeling ook voor haar pupillen in de OWG-gezinnen zou gelden. Hierover zijn in 2018 en 2019 gesprekken gevoerd met o.a. het Ministerie van Justitie en Veiligheid en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Ondertussen zijn er jongeren na hun 18e in een OWG-gezin blijven wonen, met een vergoeding van Nidos.

Medio 2019 is er een motie in de Tweede Kamer aangenomen om opties te verkennen voor een overgangsregeling voor amv's die 18 jaar worden. Dit vanuit zorg over de begeleiding van amv's nadat zij 18 jaar worden, bijvoorbeeld bij het zoeken naar werk of een opleiding, het opbouwen van een sociaal netwerk en het beheren van geld. In 2019 is aan deze motie geen uitvoering gegeven.

Kleinschalige Opvang

Per 1 januari 2016 heeft Nidos de verantwoordelijkheid voor de opvang van amv's van 15 t/m 17 jaar met een status. Voor deze jongeren die niet in gezinsverband kunnen wonen, hebben we contracten met instellingen die ervaring hebben met de opvang van jongeren, veelal aanbieders van jeugdzorg. De opvang werd in 2019 aangeboden door 8 jeugdzorginstellingen (Lindhout, Jeugdformaat, Elker, Enver, Rubicon, Juzt, Sterk Huis en Parlan). In de loop van 2019 zijn Juzt en Rubicon gestopt met amv-opvang, waardoor eind 2019 nog 6 instellingen de kleinschalige opvang uitvoeren met een contract tot en met 2021.

In de opzet van de opvang is gekozen voor kleinschaligheid omdat de ontwikkeling van de jongere daarmee het meest tot zijn recht komt en er getraind kan worden op het leren van vaardigheden die nodig zijn wanneer de jongere, bij het bereiken van 18 jaar, zelfstandig verder gaat. Jongeren worden gestimuleerd om buitenshuis activiteiten te ondernemen en gaan overdag naar school.

Daarbij kent Nidos de volgende woonvormen:

De Kinderwoongroepen (KWC's) zijn bedoeld voor 15- en soms 16-jarigen. In de woongroepen is 24-uurs begeleiding aanwezig.

De Kleine Wooneenheden (KWE) zijn bedoeld voor jongeren van 16 en 17 jaar. In een KWE wonen in de regel vier jongeren met begeleiding. Per vier jongeren is gedurende 28 uur per week een mentor aanwezig die hen begeleidt en helpt.

Capaciteit

De capaciteit in opvangplaatsen in de kleinschalige opvang is in 2019 gedaald van 900 opvangplaatsen in januari, naar ongeveer 700 plaatsen in december 2019.

Kwaliteitsontwikkeling

In 2016 is een kwaliteitskader voor de opvang vormgegeven. In 2017 is het kwaliteitskader geïmplementeerd bij de gecontracteerde instellingen en is het kwaliteitsbeleid ontwikkeld en getest. Sinds 2019 wordt volledig volgens het vormgegeven kwaliteitsbeleid gewerkt. Eind 2019 is een nieuwe methodiek in "werkdocument" opgeleverd, de basis voor doorontwikkeling en voor het dagelijks werk in 2020.

Gemeenten

In het geldende opvangmodel spelen gemeenten een belangrijke rol. Niet alleen vindt de opvang plaats binnen een gemeente; expliciete doelstelling van het beleid is dat jongeren minder verhuizen en doorstromen binnen de gemeente waarin zij wonen. Dit heeft zijn weerslag gekregen in de taakstelling die het Rijk de gemeenten oplegt in het huisvesten van vluchtelingen.

Met de krimp van het aantal opvangplaatsen en het aantal contractpartners, is ook de opvang in vele gemeenten gekrompen of zelfs helemaal afgebouwd. Draagvlak in gemeenten voor de opvang van amv is een voortdurend aandachtspunt voor Nidos en contractpartijen.

NEO Nidos Opvang

In 2019 heeft NEO negen KWE's in Utrecht (en De Meern), zes KWE's in Huizen, twee KWE's in Amersfoort, twee KWE's in Leeuwarden en één KWE in Assen. In totaal biedt NEO in deze KWE's plek aan 60 jongeren. Per 31 december 2019 wonen er in totaal 30 jongeren. Daarnaast werden er op dat moment nog 30 ex-amv's opgevangen.

Perspectief Opvang Nidos

Het aantal jongeren met een Noord-Afrikaanse nationaliteit is in het verslagjaar toegenomen. Deze jongeren verblijven veelal in opvanglocaties van het COA in een uitzichtloze situatie hetgeen vaak leidt tot veel incidenten. Het COA, de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en Nidos zijn hierover met elkaar in gesprek geweest om te bezien welke mogelijkheden er zijn voor de groep amv's waar bestaande maatregelen niet passen, maar waar wel ingegrepen moet worden gezien hun grensoverschrijdend gedrag in de opvang en omgeving. Om hierin te kunnen voorzien heeft Nidos samen met het COA aan het Ministerie voorgesteld een pilot te starten waar Nidos, in afstemming met het COA, deze pupillen in een aangepaste setting met een maximum van 12 plaatsen zal opvangen en begeleiden om te kunnen werken aan onder andere gedrag en het toekomstperspectief binnen of buiten Nederland. Het Ministerie heeft hiermee ingestemd. Opvang van deze jongeren zal plaatsvinden in nauwe samenwerking met contractpartners van Nidos met een Jeugdzorg+ aanbod. De oorspronkelijke pilot duurde een jaar en is eind 2019 met een jaar verlengd.

“Je kan hier leren, dat vind ik fijn”

We zitten aan tafel in een KWE in Ede. Azezam spreekt redelijk Nederlands, Buket helpt hem waar nodig. Azezam komt uit Eritrea en woont twee en een half jaar hier. Eerst verbleef hij in Ter Apel en daarna anderhalve maand in Hogeveen. Buket: “Dat ging best vlot, je kreeg snel een positief bericht.”

Azezam woonde eerst op de KWG, nu op de KWE. Hij is bijna 18 jaar en gaat naar de ISK-school. “Dat is leuk omdat ik de taal leer. Gymnastiek en de andere lessen vind ik ook leuk.” Waarom hij naar Nederland is gekomen? Lacht verlegen: “Je kan hier leren. Als ik in Eritrea was gebleven, moest ik het leger in. Daar kom je niet meer uit. En als je niet het leger in wil, dan kom je in de gevangenis. De IND weet waarom we vluchten, maar niet iedereen uit Eritrea mag blijven, of moet lang wachten.” Hij kijkt boos. Buket: “Dat is frustrerend. De IND stelt open vragen, je moet ook als jongere mondig zijn. Wie verlegen is, komt niet altijd goed uit de verf. Helaas.”

Azezam wil een vakopleiding doen: boten repareren, lijkt hem geweldig, automonteur ook. Hij is bijna 18. Hij mag dit schooljaar afmaken. Buket hoopt dat hij dan genoeg bagage heeft. “Ik hoop dat je in september naar niveau 2 kan en een vakopleiding kan doen. Of een soort tussenjaar op het Streek om extra aan de taal te werken.” Azezam: “Spreken gaat wel. Grammatica is lastig. Lezen gaat soms goed, soms niet. Schrijven is ook moeilijk.” Buket: “Je doet echt je best, je bent niet bang om te praten. We praten zonder tolk, ik pas mijn tempo aan en gebruik geen moeilijke woorden. Dat gaat best goed.”

Maar hij moet ook voor zichzelf kunnen zorgen, lukt dat? “Ik kan alles. Ik kook af en toe, dat deed ik vroeger al met m’n moeder. Ik kijk mee als anderen koken. Ik was m’n kleding zelf, ik maak m’n kamer schoon.”

“Ik weet hoe ik met geld om moet gaan”

Azezam weet dat hij straks weer gaat verhuizen, naar een kamer in een huis met anderen. Spannend, om ergens anders te gaan wonen? Hij haalt z’n schouders op: “Een vriend is 18 jaar, hij heeft geen Nidos en geen mentor meer. Het gaat wel goed.”

Buket legt uit: “Ze vallen nu onder Lindenhout, een contractpartner van Nidos. Ik moet hem straks overdragen aan Vluchtelingen werk Nederland (VWN) aan Vivienne.” Azezam: “Oh ja, die ken ik, van de andere jongens.” Hij ziet weleens jongens waar het mis gaat. Vanwege geld, drugs. Ferm: “Maar ik weet hoe ik met geld om moet gaan. Ik krijg nu 63 euro per week om van te leven: boodschappen, kleding, beltegoed. Het lukt.” Buket: “En straks moet je alles betalen: gas, water, elektriciteit, of je tv gaat kapot, je jas, je fiets... Je had geluk dat je al

op je 15e in Nederland was. Er is een jongen, Filemon, die er nét is, geen Nederlands spreekt, en bijna 18 is. Hij moet alles zelf regelen. Ik maak me zorgen om hem, maar ik moet hem loslaten.”

Azezam heeft een bijbaantje bij de carwash. Hij heeft geen fiets, die is gestolen. Hij was vergeten hem op slot te zetten, hij kent dat niet. Hij moet er eigenlijk een kopen, maar ja... Zonder fiets moet hij alles lopen en dan komt hij te laat op school. Azezam, verontwaardigd: “De docent zegt dat ik niet altijd op school ben, maar dat ben ik wel. Ik ben er altijd. Ik kom te laat, maar ik ben er wel. Kan jij voor mij bellen?” Buket: “Ja, ik ga voor je bellen. Maar je moet echt voor jezelf opkomen.” Er wordt op de deur geklopt, het is Filemon. Of Buket tijd heeft, hij wil praten. Dat wordt een ander gesprek, hij spreekt nauwelijks Nederlands. Buket: “We zien wel hoe ver we komen. Goed dat hij aangeeft dat hij me wil spreken.”

Jeugdbeschermer Nidos Buket Karakus Azezam (17 jaar) Eritrea

DE OPVANG DOOR HET COA

Woonvoorzieningen

Asielzoekers van 15 tot en met 17 jaar die zonder meerderjarige bloed- of aanverwanten naar Nederland komen, worden gedurende de eerste periode door het COA opgevangen in een speciale POL-amv (procesopvanglocatie voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen), ook wel aangeduid als POA. Op 31 december 2019 waren er POL's Drachten, Dronten, Echt, Grave, Maastricht, Oisterwijk, Overloon, Ter Apel (2x) en Weert.

Tijdens deze periode vinden de activiteiten plaats in het kader van de rust en voorbereidingstermijn, wordt de algemene asielprocedure doorlopen en wordt het advies over de vervolgoptvang geformuleerd. Zoals eerder beschreven worden de jongeren vervolgens doorgeplaatst, afhankelijk van de uitkomst van de algemene asielprocedure naar de voor hen meest geschikte vervolgoptvang: opvang in gezinsverband, KWE/KWG (Nidos) of KWV (kleinschalige woonvoorziening COA)

Amv's van 15 jaar en ouder die nog in procedure zijn of uitgediept zijn zouden conform beleid moeten worden opgevangen in kleinschalige woonvoorzieningen. Een aantal kleinschalige woonvoorzieningen vormt een zogenaamde COA Regio. Een wooneenheid bestaat uit ongeveer 20 jongeren.

Afhankelijk van de lokale situatie zijn deze woonsituaties gesitueerd in gemeenten, op terreinen van voormalige internaten of op een AZC. Soms zijn er meerdere wooneenheden bij elkaar gesitueerd. Nidos constateert dat het het COA veel moeite kost om de kleinschaligheid, zoals deze in beleid is beschreven, te realiseren.

In 2018 viel er een toename van het aantal incidenten te constateren waarbij veelal jongeren betrokken waren uit de zogenaamde veilige derde landen, vaak Noord-Afrika. Zoals op pagina 29/30 is beschreven heeft Nidos, in nauw overleg met het COA en na goedkeuring van het Ministerie van J&V, begin 2019 een pilot gestart waar een aantal van deze jongeren in een aangepaste setting met een maximum van 12 plaatsen zal worden opgevangen en begeleid om te kunnen werken aan onder andere gedrag en het toekomstperspectief binnen of buiten Nederland.

Beschermde Opvang

In de beschermde opvang (BO) zijn het afgelopen jaar jongeren opgevangen uit diverse landen. De jongeren komen o.a. uit Syrië, Vietnam, Kongo, Guinee, Sierra Leone, Irak, Eritrea en Gambia. Veel jongeren zijn getraumatiseerd en krijgen behandeling bij de Evenaar, een centrum voor transculturele psychiatrie van GGZ.

Nog steeds doen er relatief weinig jongeren aangifte van mensenhandel bij de politie. Advocaten adviseren jongeren vaak om de asielprocedure in te gaan en geen aangifte te doen. Veel heeft zich afgespeeld buiten Nederland. De politie ziet vaak weinig opsporingsindicaties waardoor de jongere minder gemotiveerd is om aangifte te doen. Advocaten schatten de kansen in de B8 procedure laag vanwege het hoge aantal septs. Zodra Nidos Ter Apel een jongere heeft geïndiceerd voor de BO en er zijn harde signalen van mensenhandel dan wordt deze jongere direct gemeld bij het Team Mensenhandel en Mensensmokkel.

Omdat de jongeren in de BO zich moeten kunnen ontwikkelen en perspectief moeten hebben, is er gekozen voor een zogenaamd fasemodel. De eerste faseperiode wordt gebruikt om te onderzoeken in welke situatie de jongere zich bevindt en hoe groot het risico van mensenhandel is.

Er wordt ingezet op creëren van een gevoel van veiligheid bij de jongere en de competenties en ontwikkelingsvaardigheden worden gedurende deze fase vastgesteld. Op basis van deze factoren wordt gekeken of een jongere doorgeloopt kan worden naar een volgende fase, waar de jongere meer zijn of haar dagelijks leven zelf kan invullen. Vanwege de zware problematiek in de groep is het belangrijk om een gestructureerd programma en veel activiteiten aan te bieden.

In de vertrekfase worden jongeren begeleid bij de voorbereiding op verblijf in een andere opvang. Hier wordt veel aandacht besteed aan weerbaarheid maar ook omgaan met de sociale media en praktische vaardigheden om hun zelfstandigheid te vergroten. Het doel is dat de overgang van de BO naar een andere opvang minder groot is en jongeren minder risico lopen om eventueel opnieuw in een uitbuitingssituatie terecht te komen.

Het afgelopen jaar is er geïnvesteerd in de samenwerking met de keten rondom het nieuwe plan van aanpak tegen mensenhandel vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Nidos heeft deelgenomen aan verschillende workshops georganiseerd door het Ministerie. Belangrijke doelstellingen die geformuleerd zijn in het nieuwe plan van aanpak tegen mensenhandel zijn: signalering, opsporing, preventie en voorlichting.

Onderdeel van deze aanpak is de regionale samenwerking in de keten om uitbuiting tegen te gaan. De gemeente heeft hierin de verantwoordelijkheid gekregen om dit op te pakken. In de gemeentes zijn ketenregisseurs en zorgcoördinatoren mensenhandel aangesteld. Nidos heeft de ketenregisseur en zorgcoördinator mensenhandel uitgenodigd in het KOBO om een voorlichting te geven en te betrekken in de ketensamenwerking.

Nidos heeft in 2019 een bijdrage geleverd aan het Step-project: een toolkit voor het bespreken van mensenhandel/uitbuiting met asielzoekers. Dit was een samenwerkingsproject tussen het Nederlandse Rode Kruis, COA, Vluchtelingenwerk Nederland, Comensha en Nidos.

DE ORGANISATIE EN DE MEDEWERKERS

Personeelsformatie

In 2019 traden in totaal 65 medewerkers in dienst en gingen er 76 medewerkers uit dienst, waarmee het aantal medewerkers van Nidos van 475 naar 464 afnam. Het aantal formatieplaatsen, op basis van een volledige arbeidsplaats van 36 uur, daalde van 433 naar 424 fte. Per 1 november 2020 is de nieuwe directeur-bestuurder Tanno Klijn in dienst getreden.

Van de 76 medewerkers die uit dienst gingen, hebben 41 zelf het dienstverband opgezegd, van 19 medewerkers eindigde het dienstverband van rechtswege, met 11 medewerkers is het dienstverband met wederzijds goedvinden beëindigd, 4 medewerkere gingen met (vroeg) pensioen en is van één medewerker het dienstverband opgezegd.

Overzicht aantal medewerkers en formatieplaatsen

Functie	Medewerkers	Medewerkers	Formatie	Formatie
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
jeugdbeschermers	294	327	268	298
regioadministratie	33	32	28	28
regiomanagers	19	17	19	17
hoofdkantoor	118	99	109	90
totaal	464	475	424	433

In het overzicht op de vorige pagina valt op dat het aantal jeugdbeschermers in 2019 is afgenomen en dat er een toename te zien is bij het aantal medewerkers hoofdkantoor. De toename van het aantal medewerkers hoofdkantoor komt door uitbreiding van jongerencoaches en de komst van functionarissen gezinshereniging.

Scholing en training

Omdat het aantal nieuwe medewerkers in 2019 niet groot was is de functiescholing maar twee keer aangeboden en was er ruimte voor het ontwikkelen van nieuwe trainingen, zoals het vervolg op de rapportagecursus, een vervolg op Beroepscode en Tuchtrect en een cursus presenteren voor beleidsmedewerkers. De medewerkers van het hoofdkantoor, regioadministraties en regiomanagers hebben één of meerdere trainingen op diverse niveaus in Excel gevolgd. Daarnaast is, ter ondersteuning van de vitaliteit van de medewerkers, de In Balans training 2.0 aan de regio's aangeboden. De basismodule 'blijf je brein de baas' is door de deelnemers zeer positief gewaardeerd. Bij de terugkeerbijeenkomsten in de teams stonden energiegevers binnen het team centraal en de vraag 'hoe houden we onszelf en elkaar gezond?'

In 2019 heeft Opleidingen weer 69 trainingen gepland, met een totaal van 1880 cursusplekken. Er zijn dit jaar meer trainingen aangeboden voor medewerkers van het hoofdkantoor dan voorheen.

Inmiddels gebruikt Opleidingen digitale evaluatieformulieren die na elke training vaardigheden meten. Door de evaluaties te digitaliseren wordt het makkelijker om algemene trends op te halen aan het einde van een cursus. Ook worden de cursussen samen met de trainers geëvalueerd, waarbij er aandacht is voor het thema borging.

Overzicht van in 2019 aangeboden interne cursussen

- Functiescholing
- Introductiecursus
- Omgaan met agressie
- In Balans – blijf je brein de baas
- Beroepscode, Tuchtrect & Privacy
- Cultuursensitief en actief luisteren (Luistertraining II)
- Radicalisering

- Ontwikkelingspsychopathologie in een interculturele context
- Signaleren van en handelen bij radicaliseringproces (naar gewelddadig extremisme)
- Samen Veilig
- Seksualiteit
- Rapporteren gericht op OTS
- Rapporteren gericht op Voogdij
- Begeleiden van jongeren met een terugkeerperspectief (Terugkeer II)
- OTS-opfriscursus
- (Samen)Werken met gezinnen in een interculturele context
- Protocol Kindermishandeling (e-learning)
- Excel op diverse niveaus
- Cursus presenteren

Nieuwe gesprekscyclus en aandacht voor inzetbaarheid medewerkers

In 2019 zijn leidinggevenden en medewerkers gestart met een geheel vernieuwde gesprekscyclus voor medewerkers. De bedoeling van de vernieuwing was dat er door het beperken van het aantal gespreksthemata's meer ruimte was voor de medewerker en leidinggevende om het gesprek doelgericht te voeren. Ook sluit dit beleid beter aan op professionalisering van de jeugdbeschermer, de komst van de basisteams en de veranderende rol van de manager.

Inzetbaarheid

In het onderstaande overzicht is het verzuimpercentage in 2019 te zien.

	2019	2018
Verzuim exclusief verzuim i.v.m. zwangerschap	6,0%	6,1%
Meldingsfrequentie	0,7%	0,7%

In 2019 is het verzuim constant gebleven ten opzichte van 2018. Met een gemiddeld verzuimpercentage van 6,0% ligt het verzuim ruim boven de door Nidos gestelde norm van 3,8%. Het verzuim wordt in 2019 met name gekarakteriseerd door langdurige verzuimgevallen (langer dan zes weken). In een aantal regio's ligt het verzuim ver boven het landelijk gemiddelde. Wel zien we dat de inzetbaarheid in de laatste maanden van het afgelopen jaar toeneemt.

In het afgelopen jaar hebben verzuimpreventie en inzetbaarheid dan ook nadrukkelijker op de agenda gestaan binnen de organisatie. Ook de In balans training 'blijf je brein de baas' is in dit kader georganiseerd (zie scholing en training). Het komende jaar zal verder gewerkt worden aan ontwikkelingen op het gebied van preventie en ondersteuning en aansturing op inzetbaarheid door managers vanuit een eenduidige visie.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Nidos bestaat uit 5 personen (zie voor de samenstelling pag 53) en vergadert vijf keer per jaar tezamen met de bestuurder Nidos. Zij gaan regelmatig op werkbezoek binnen Nidos en daarnaast is de voorzitter betrokken bij de contacten met het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Daarnaast hebben leden van de Raad van Toezicht regelmatig overleg met de ondernemingsraad.

Naast de reguliere onderwerpen als personele en organisatorische ontwikkelingen en financiën (begroting en jaarplan, de jaarrekening en het jaarverslag) is in 2019 aan de volgende onderwerpen aandacht besteed: de aanbestedingsprocedure voor nieuwe contractpartners voor de kleinschalige opvang; kwaliteitsverbetering uitvoerend (gezins)voogdijwerk met specifiek aandacht voor de toepassing van de pedagogische visie, de methodiek en de interculturele kennis; knelpunten onderwijs amv's; problematiek 18+; verdwijningen amv's; een nieuw op te richten Stichting ten behoeve van het uitvoeren van OWG 18+; problematiek Noord-Afrikaanse jongeren en het rapport van de Inspectie Justitie en Veiligheid over het vertrekproces van de Armeense kinderen.

In het verslagjaar heeft er een bestuurswisseling plaatsgevonden. De directeur-bestuurder Tin Verstegen is per 31 oktober 2019 bij Nidos vertrokken in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Hij is opgevolgd door Tanno Klijn. De invulling van de wervings- en selectieprocedure is een taak geweest van de Raad van Toezicht.

Feiten, cijfers, knelpunten én kansen op een rij

Amv's met een verblijfsvergunning vallen vanaf de dag waarop ze 18 worden onder de verantwoordelijkheid van de gemeente waar zij op dat moment wonen. Op deze manier kunnen amv's zo veel mogelijk in dezelfde omgeving of regio blijven wonen, waardoor zij hun sociale contacten behouden en het onderwijs en/of werk kunnen voortzetten. De verantwoordelijkheid van gemeenten bestaat uit het bieden van vervolghuisvesting, vervolfbegeleiding en eventuele inkomensondersteuning.

Voormalige amv's kunnen deze ondersteuning vaak goed gebruiken, omdat zij - in vergelijking met veel andere jongeren in Nederland - extra kwetsbaar zijn vanwege:

- De culturele ontworteling en de geringe kennis van en inbedding in die nieuwe omgeving.
- Beperkte steun uit hun netwerk.
- Het niet kunnen terugvallen op de onderhoudsplicht van ouders.
- Hun vreemdelingrechtelijke positie.

Om de overgang naar 18 jaar zo soepel mogelijk te laten verlopen, is een goede voorbereiding en overdracht belangrijk. Nidos heeft hiervoor samen met VNG (de Vereniging van Nederlandse Gemeenten) een handreiking opgesteld, met de titel: 'Overdracht van amv's die 18 jaar worden'. Ook biedt Nidos aan gemeenten de mogelijkheid dat amv's ook na hun 18e verjaardag met begeleiding bij hun opvanggezin kunnen blijven wonen.

Gemeenten ervaren knelpunten in het uitvoeren van hun verantwoordelijkheid bij 18 jaar:

- De vergoeding voor begeleiding voor een groot deel van de doelgroep is gestopt vanwege nieuwe wetgeving. Voorheen ontvingen gemeenten voor alle amv's een budget voor maatschappelijke begeleiding, maar inmiddels ontvangen zij dit alleen voor voormalige amv's die inburgeringsplichtig zijn. En niet voor de jongeren die naar school gaan of al over een startkwalificatie beschikken.
- Extra inkomensaanvulling is nodig. 18-jarige vluchtelingen beschikken vaak over een beperkt budget om in huur en dagelijkse levensbehoeften te voorzien. Zo is de bijstandsnorm voor 18-20-jarigen 260 euro per maand. En de toelage voor uitwonende scholieren 362 euro per maand. Omdat er geen onderhoudsplichtige ouders aanwezig zijn, moet de gemeente dit inkomen aanvullen.
- Veel gemeenten hebben onvoldoende (betaalbare) vervolghuisvesting beschikbaar.
- De bestuurlijke afspraak voor de verlengde pleegzorg tot 21 jaar en bijbehorende budgetoverheveling bleek niet van toepassing voor amv's in opvanggezinnen van Nidos. Dit betekent dat een verlengd verblijf in een opvanggezin voor rekening van de gemeente komt.

Hoe beter de gemeente in staat is invulling te geven aan de verantwoordelijkheid voor huisvesting, vervolfbegeleiding en eventueel inkomen, hoe meer kans jongeren hebben om zich verder te ontwikkelen tot zelfredzame burgers en te integreren in de Nederlandse samenleving. Dit vermindert het risico op werkloosheid, dakloosheid, schuldenproblematiek en psychosociale problematiek.

ICT

Hardware en software

2019 stond in het teken van de softwareaanbesteding voor de opvolger van het elektronische pupil registratie systeem/dossier. De verwachting is dat aan het einde van het eerste kwartaal een definitief implementatieplan inclusief planning wordt opgeleverd.

MEDIABELEID

Nidos is graag bereid om journalisten informatie te geven over de instelling zelf en haar werkzaamheden. Op vragen over individuele pupillen wordt niet ingegaan: het belang van de pupil staat voorop. Het doel is om de persoonlijke levenssfeer van de jongeren zo goed mogelijk te beschermen en zoveel mogelijk veiligheid voor hen te garanderen.

NIDOS EN EUROPA

De unieke positie van Nidos als nationale en professionele voogdijorganisatie blijft de interesse houden van belanghebbenden in veel verschillende lidstaten. Dit uitte zich in 2019 onder andere in regelmatige studiebezoeken aan Nidos door buitenlandse delegaties. Tijdens deze bezoeken stonden het leren van elkaars best practices en uitwisseling over gedeelde uitdagingen centraal. Als partner van het European Asylum Support Office (EASO) is Nidos daarnaast in 2019 actief geweest in een expert rol in werkgroepen en overleggen. Daarnaast is er in binnen- en buitenlandse EU-gesubsidieerde projecten gewerkt aan verbetering van de kwaliteit van voogdij en opvang voor alleenstaande vluchtelingkinderen in verschillende Europese lidstaten. Een overzicht:

Een belangrijke ontwikkeling betreft het formaliseren van het European Guardianship Network (www.egnetwork.eu) begin 2019 als onderdeel van het Touchstone-project. Het netwerk bestaat inmiddels uit organisaties uit Oostenrijk, België, Kroatië, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Griekenland, Ierland, Malta, Polen, Spanje, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk. In 2016 is Nidos door de Europese Commissie gevraagd om het netwerk met Europese subsidiegelden op te richten en te leiden. Doel van EGN is het intensiveren en verbeteren van samenwerking op Europees niveau ten behoeve van kwaliteitsverbetering van voogdij. Dit wordt gedaan door good practices, expertise en andere relevante informatie uit te wisselen.

In juli 2019 is het ALFACA II project tot een goed einde gebracht. Partnerorganisaties uit België, Cyprus, Griekenland, Italië en Kroatië hebben onder leiding van Nidos gewerkt aan het verder verbeteren en uitbreiden van opvang in gezinnen. In verschillende Europese lidstaten is de ALFACA-training aangepast aan de lokale context aangeboden. Voor elk partnerland is een landenrapport met aanbevelingen en actieplannen geschreven. De belangrijkste aanbevelingen, waaronder de volgende drie, zijn gebundeld in een flyer:

- Vraag de kinderen en jongeren zelf naar hun mening en aanbevelingen over het verbeteren van opvang in gezinnen;
- Werk meer en intensiever samen met andere relevante organisaties en ketenpartners, vooral in landen waar het per regio anders is georganiseerd. En stimuleer ontmoetingen van professionals zodat ze van elkaar leren en de samenwerking verder verbetert;
- Geef professionals die met gezinnen werken de training en ondersteuning die ze nodig hebben.

Het ProGuard project is eind september 2019 afgerond. ProGuard was een samenwerking onder leiding van Nidos tussen organisaties uit Denemarken, Duitsland, Finland, Griekenland, Italië, Kroatië, Letland en België. ProGuard heeft een online toolkit in acht talen voor jeugdbeschermers opgeleverd (www.guardianstoolkit.eu). Er is ook een Self Assessment Tool ontwikkeld waarmee EU-lidstaten hun voogdijsystemen voor amv's kunnen toetsen aan een aantal kwaliteitsnormen.

In een eindrapport zijn aanbevelingen gedaan voor het verder verbeteren van voogdij voor amv's in Europa. De resultaten van ProGuard zijn in september overgedragen aan EGN, dat er verder mee aan de slag zal gaan.

Nidos is in het PROFUCE-project ingezet als trainer en deskundige. Er zijn trainingen verzorgd voor lokale organisaties in verschillende EU-lidstaten. Het project is in november afgerond. PROFUCE was een samenwerking van organisaties uit Bulgarije, Griekenland en Nidos onder leiding van Istituto degli Innocenti uit Italië, met als doel het verwezenlijken van opvang in gezinnen in deze landen. De door Nidos ontwikkelde ALFACA-modules dienden hiervoor als uitgangspunt.

In december 2019 is het PROUD-project van start gegaan. Dit is een samenwerking van Nidos met organisaties uit Duitsland en Spanje onder leiding van METAdrasi uit Griekenland. Het doel is om meer jongeren op te vangen in kleinschalige opvang om daarmee onder andere hun integratie in het ontvangende land te bevorderen. De rol van Nidos is het schrijven van een handboek voor, en het geven van een training aan mentoren. Daarnaast zal in elk partnerland een inventarisatie worden gedaan van de integratiemogelijkheden van de jongeren met als doel daar passende aanbevelingen op te formuleren. Tot slot zullen in Duitsland, Griekenland en Spanje maatjesprojecten worden opgericht om jongeren te ondersteunen bij hun integratie.

De Europese Commissie heeft eind 2019 subsidie toegekend aan het door Nidos gecoördineerde ACT-project dat in januari 2020 zal starten. Met partners uit Bulgarije, Italië en Catalonië zal er worden voortgebouwd op de resultaten uit eerdere ALFACA-projecten. ACT stelt zich tot doel om toegang tot opvang in gezinnen en in kleinschalige voorzieningen te verbeteren voor kinderen van 15 tot 18 jaar. Op basis van onderzoek zal er een training op maat worden ontwikkeld en verzorgd in de partnerlanden. Het onderzoek bestaat uit een inventarisatie door de partners in hun landen, een studiebezoek aan Nidos voor institutionele actoren en beleidsmakers, stakeholder meetings in de partnerlanden en een expertmeeting voor trainers in Nederland. In landenrapporten en één gezamenlijk rapport zullen de partners komen tot aanbevelingen.

In 2019 is het Veerkracht II project succesvol doorgezet. Veerkracht II is een samenwerking van Nidos met Arq en Centrum 45 en loopt van november 2017 tot maart 2020. Binnen de voorganger Veerkracht I is de pilot cultuursensitieve en outreachende aanpak voor stress- en traumagerelateerde klachten gestart. Deze aanpak was alleen beschikbaar voor Eritrese jongeren en is in Veerkracht II doorontwikkeld en geschikt gemaakt voor Syrische en Afghaanse jongeren. Er wordt onder andere gebruik gemaakt van technieken uit de Narratieve Exposure Therapie en EMDR om klachten te verminderen. Verder is de opleiding 'intercultureel mediator bij Nidos' ontwikkeld en aangeboden aan 15 interculturele mediators van Eritrese, Syrische en Afghaanse achtergrond.

Eind 2019 is subsidie toegekend aan een nieuw project genaamd Samen Sterk. Samen Sterk richt zich op het bevorderen van de veerkracht van vluchtelinggezinnen om met veranderingen om te kunnen gaan. Het project is een samenwerkingsverband met Centrum '45.

Zowel Veerkracht II als Samen Sterk betreffen binnenlandse samenwerkingen die zijn gesubsidieerd door de Nederlandse tak van het Europese Asiel Migratie en Integratie Fonds (AMIF).

Overzicht (regio-)kantoren 2020

Locatie	Bezoekadres	Leidinggevende
Alkmaar	Frans Halsstraat 49 1816 CM Alkmaar	Gwen Verboom
Amersfoort	Stadsring 165b 3817 BA Amersfoort	Michelle Lammers (vervanging)
Arnhem	President Kennedylaan 106, 6883 AX Velp	Michelle Lammers
Assen	Overcingellaan 13B 9401 LA Assen	Karin Veurink
Breda	Tuinzigtlaan 45 4814 JW Breda	Jetty van Wijlen
Den Bosch	Emmaplein 4 5211 VW Den Bosch	Liesbeth van Andel
Den Haag	Laan van Meerdervoort 51 2517 AE Den Haag	Stefan Rinkema
Groningen	Laan Corpus den Hoorn 108 9728 JR Groningen	Korien Dijkstra
Haarlem	Amsterdamsevaart 268 2032 EK Haarlem	Nicolien Blokhuis

Locatie	Bezoekadres	Leidinggevende
Instroomteam Den Bosch	Leeghwaterlaan 16 5223 BA Den Bosch	Moniek Sagna
Instroomteam Schiphol	Bezuidenhoutseweg 187 2594 AH Den Haag	Moniek Sagna
Instroomteam Ter Apel	Ter Apelervenen 5 9561 MC Ter Apel	Dick van Gasteren
Ter Apel	Ter Apelervenen 4 9561 MC Ter Apel	Dick van Gasteren
Roermond	Buitenop 8 6041 LA Roermond	Roosmarijn Smeets
Rotterdam	Eudokiaplein 34 3037 BT Rotterdam	Sarcar Aseib
Tilburg	Saal van Zwanenbergweg 7 5026 RM Tilburg	Hans Raats
Zwolle	Ferdinand Bolstraat 25a 8021 ES Zwolle	Evert Aukema

Gebruikte afkortingen

AA-procedure	Algemene Asielprocedure
AC	Aanmeldcentrum
AFK's	Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling
AMA	Alleenstaande Minderjarige Asielzoeker
AMV	Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AZC	Asielzoekerscentrum
BAMw	Beroepsregistratie van Agogische en Maatschappelijk werkers
BO	Beschermde Opvang
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
DJJ	Dienst Justitieel Jeugdbeleid
DT&V	Dienst Terugkeer & Vertrek
EGD	Elektronisch Gezinsdossier
EPD	Elektronisch Pupildossier
EU	Europese Unie
EVF	Europees Vluchtelingen Fonds
EVRM	Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie
IVRK	Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind
KMAR	Koninklijke Marechaussee
KWE	Kleine Wooneenheid
KWG	Kinderwoongroep
MOB	Met Onbekende Bestemming
MVV	Machtiging tot Voorlopig Verblijf
OTS	Ondertoezichtstelling
OWG	Opvang en Wonen in Gezinsverband
P&O	Personeel & Organisatie
POL	Proces Opvang Locatie
PRS	Pupil Registratiesysteem

Algemene gegevens

Stichting Nidos staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 30176667.

Samenstelling Raad van Toezicht Stichting Nidos

Naam	Woonplaats	Functie
Dhr. J. Broertjes	Beilen	Voorzitter
Dhr. R. Andringa	Zwolle	Lid
Mw. E. Boot	Rotterdam	Lid
Mw. D. Ghidei	Amsterdam	Lid
Dhr. J. Wiene	Haarlem	Lid

Bestuur Stichting Nidos

Naam	Functie
Dhr. A.P.J. Klijn	directeur-bestuurder

Colofon

tekstredactie: Elsbeth Faber
vormgeving/opmaak: Gerard van der Krogt, Utrecht
druk: van de Garde I Jémé, Eindhoven

Utrecht, april 2020

Stichting Nidos

Maliebaan 99
Postbus 13021 3507 LA Utrecht

T 088 501 12 00 F 030 239 12 90
www.nidos.nl

